II

(Muut kuin lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttävät säädökset)

PÄÄTÖKSET

KOMISSION PÄÄTÖS,

annettu 19 päivänä syyskuuta 2012,

toimenpiteistä yrityksen *ELAN* d.o.o. hyväksi, valtiontuki 26379 (C13/10) (ent. NN 17/10), jotka Slovenia on toteuttanut

(tiedoksiannettu numerolla C(2012) 6345)

(Ainoastaan sloveeninkielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2014/273/EU)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 108 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

on mainitun artiklan mukaisesti pyytänyt asianomaisia osapuolia esittämään huomautuksensa ([1]),

sekä katsoo seuraavaa:

1. MENETTELY

(1) Saksalainen hiihtovälinevalmistaja *Marker Völkl International GmbH*, jäljempänä 'kantelun tekijä', teki 10 päivänä heinäkuuta 2008 kantelun, jossa se väitti, että Slovenia on myöntänyt valtiontukea *Elan d.o.o.* -yritykselle, jäljempänä '*Elan*'. Kanteluhetkellä yrityksen nimi oli *Skimar d.o.o.* Komissio lähetti Slovenialle useita tietopyyntöjä, joihin Slovenia vastasi 14 päivänä lokakuuta 2008, 30 päivänä tammikuuta 2010 ja 22 päivänä helmikuuta 2010 päivätyillä kirjeillä. Marraskuussa 2009 komissio lähetti myös kantelun tekijälle tietopyynnön, johon tämä vastasi 5 päivänä maaliskuuta 2010.

(2) Komissio ilmoitti Slovenialle 12 toukokuuta 2010 päivätyllä kirjeellä päätöksestään aloittaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan 2 kohdan mukainen tukea koskeva menettely.

(3) Komission päätös menettelyn aloittamisesta julkaistiin *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*. ([2]) Komissio kehotti asianomaisia osapuolia esittämään huomautuksensa toimenpiteistä. Komissio ei saanut asianomaisilta huomautuksia.

(4) Slovenia toimitti aloituspäätöksen jälkeen lisätietoja 9 päivänä kesäkuuta 2010, 10 päivänä kesäkuuta 2010 ja 16 päivänä kesäkuuta 2010 päivätyillä kirjeillä (viimeksi mainittuun kirjeeseen sisältyy 26 päivänä toukokuuta 2010, 28 päivänä toukokuuta 2010, 31 päivänä toukokuuta 2010 sekä 2 päivänä kesäkuuta 2010 ja 14 päivänä kesäkuuta 2010 päivätyt liitteet). Komissio lähetti Slovenian viranomaisille 16 päivänä elokuuta 2011 tietopyynnön, johon nämä vastasivat 10 päivänä lokakuuta 2011 päivätyllä kirjeellä. Tähän kirjeeseen

([1]) EUVL C 223, 18.8.2010, s. 8.
([2]) Ks. alaviite 1.

toimitettiin useita liitteitä 11 päivänä lokakuuta 2011. Komission yksiköiden ja yrityksen edustajien välisen kokouksen jälkeen Slovenia toimitti lisätietoja 6 päivänä maaliskuuta 2012, 30 päivänä maaliskuuta 2012, 13 päivänä huhtikuuta 2012, 16 päivänä huhtikuuta 2012, 23 päivänä huhtikuuta 2012, 10 päivänä toukokuuta 2012, 15 päivänä toukokuuta 2012 ja 30 päivänä toukokuuta 2012 päivätyillä kirjeillä.

2. **TUEN KUVAUS**

2.1 TUENSAAJA

(5) *Elan* on suksia ja huviveneitä, kuten jahteja, valmistava osakeyhtiö. Yhtiö on sijoittautunut Sloveniassa Begunje na Gorenjskemin alueelle, jolle voidaan antaa SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettua aluetukea. ([3]) *Elan* työllistää tällä hetkellä noin 460 henkilöä, ja sillä on kaksi päätoimialaa: talviurheiluyksikkö ja meriyksikkö. Yhtiöllä on Sloveniassa ainoastaan yksi tytäryhtiö, *Elan Inventa d.o.o.* (urheiluvälineet), sekä useita kauppayhtiöitä muissa maissa.

(6) Vuoden 2010 kesäkuuhun asti ja arvioinnin kohteena olevien toimenpiteiden toteuttamisajankohtana *Elanin* yritysrakenne oli erilainen. Sen muodosti emoyhtiö *Elan*, jolla oli seuraavien neljän tytäryhtiön osakkuus:

— *Elan d.o.o.*, jäljempänä *'Elan Winter sport'*, joka huolehti *Elan*-yhtiön talviurheilutoiminnoista. *Elan Winter sport* oli puolestaan osakkaana useissa kauppayhtiöissä;

— *Elan Marine d.o.o.*, jäljempänä *'Elan Marine'*, joka huolehti *Elan*-yhtiön meritoiminnoista. *Elan Marine* -yhtiöllä oli puolestaan osakkuus useissa tytäryhtiöissä, kuten 100-prosenttinen osakkuus yhtiöissä *Elan PBO*, *Elan Marine Charter* ja *Elan Yachting d.o.o.*;

— *Elan Inventa d.o.o.* (urheiluvälineyksikkö);

— *Marine Nova d.o.o.* (lopettanut liiketoiminnan).

(7) *Elan* on valtion omistuksessa. Tällä hetkellä 66,4 prosenttia sen osakkeista omistaa *Posebna družba za podjetniško svetovanje, d.d.* -yhtiö, jäljempänä *'PDP'*, jonka omistaa kolmen valtio-omisteisen rahaston muodostama rahoitusalan holdingyhtiö. Lisäksi *Elanin* osakkeista omistaa 25 prosenttia *Triglav Naložbe, finančna družba, d.d.* -yhtiö, jäljempänä *'Triglav Naložbe'*, joka on pääosin valtion omistama vakuutusyhtiö. Loput 8,6 prosenttia omistaa valtion omistama eläkerahasto *Prvi pokojninski sklad* (katso yksityiskohtainen kuvaus *Elan*-yhtiön osakkeenomistajista 2.2 kohdassa). Tutkinnan kohteena olevien toimenpiteiden toteuttamisajankohtana valtio oli myös *Elan*-yhtiön pääomistaja. Sen osakasrakenne oli kuitenkin hieman erilainen (katso myös 2.2 kohta).

(8) Vaikean vuoden 2004 jälkeen *Elanin* rahoitustilanne muuttui, ja yhtiö teki voittoa vuosina 2005 ja 2006 liikevaihdon kasvaessa. Yhtiön tilanne alkoi heiketä vuonna 2007, mikä johti liikevaihdon jatkuvaan pienenemiseen ja nettotappioihin vuosina 2007–2008 Yksityiskohtainen arvio *Elanin* rahoitustilanteesta esitetään johdanto-osan (68)–(74) kappaleessa.

(9) Tällä hetkellä on meneillään *Elanin* yksityistämisprosessi. Yhtiön suurin osakas *PDP* aikoo myydä osuutensa yhtiöstä ja neuvottelee parhaillaan mahdollisten tarjoajien kanssa.

2.2 TUENSAAJAN NYKYISET OSAKKEENOMISTAJAT JA TOIMENPITEIDEN MYÖNTÄMISAJANKOHTA

(10) Koska *Elanin* omistusrakenne ja omistajien henkilöllisyys sekä ohjaus- ja hallinnointijärjestelmä ovat olennaisia sen kysymyksen kannalta, onko *Elanin* hyväksi toteutetuissa toimenpiteissä kyse valtion varoista ja onko niiden katsottava johtuvan valtiosta, seuraavassa esitetään lyhyt kuvaus kaikista omistajista sekä yleiskatsaus niiden kunkin osakkuudesta *Elanissa* eri ajankohtina. Huomattakoon, että *Elanin* omistusrakenne muuttui vuonna 2007 tehdyn ensimmäisen pääomankorotuksen (toimenpide 1) ja vuonna 2008 tehdyn toisen pääomankorotuksen (toimenpide 2) välisenä aikana ja että muutoksia on tapahtunut edelleen. Yksityiskohtaiset tiedot ovat jäljempänä (katso johdanto-osan (19)–(22)).

([3]) Alueellisia valtiontukia koskevat suuntaviivat vuosille 2007–2013 (EUVL C 54, 4.3.2006, s. 13).

2.2.1 **Elanin osakkeenomistajien kuvaus**

KAD

(11) *Kapitalska družba pokojninskega in invalidskega zavarovanja, d.d.*, jäljempänä '*KAD*', on osakeyhtiö, jonka ainoa osakas on Slovenia. *KAD* hallinnoi Slovenian valtion eläkerahastojen varoja. Se myös vastaa valtion omaisuuserien yksityistämisestä. *KAD*-yhtiöön sovelletaan Slovenian osakeyhtiölakia (*ZGD-1, Zakon o gospodarskih družbah*). *KAD*-yhtiöllä on sen mukaisesti edustajisto, hallintoneuvosto ja johtokunta. Slovenian hallitus nimittää kaikki edustajiston 15 jäsentä (joista viisi edustaa eläkeläisiä ja alentuneesti työkykyisiä työntekijöitä, viisi työnantajia ja vakuutettuja ja viisi Slovenian hallitusta) sekä kaikki hallintoneuvoston yhdeksän jäsentä. Hallituksen edustajat kutsutaan edustajiston kokouksiin.

KAD-PPS

(12) *Prvi pokojninski sklad* on Slovenian tasavallan merkittävin eläkerahasto, minkä vuoksi se on kokonaan valtion omistama. *KAD* hallinnoi tätä eläkerahastoa ja valvoo myös *PPS*-yhtiön osakkuutta *Elanissa*, jäljempänä '*KAD-PPS*'.

DSU

(13) *Družba za svetovanje in upravljanje, d.o.o.*, jäljempänä '*DSU*', on valtion kokonaan omistama omaisuudenhoito- ja konsultointiosakeyhtiö. Se vastaa muun muassa valtion omaisuuserien yksityistämisestä. *DSU*-yhtiöllä on hallintoneuvosto, jossa on kolme jäsentä. Kaksi heistä on Slovenian hallituksen nimittämiä ja kolmas yhtiön työntekijöiden nimittämä. Jos työntekijöiden edustajaa ei ole nimitetty, myös kolmas edustaja on Slovenian hallituksen nimittämä. Hallintoneuvosto nimittää *DSU:n* toimitusjohtajan, joka johtaa yhtiön liiketoimintaa.

Zavarovalnica Triglav

(14) *Zavarovalnica Triglav, d.d.*, jäljempänä '*Zavarovalnica Triglav*', on erilaisia vahinko- ja henkivakuutuksia sekä sairaus- ja tapaturmavakuutuksia tarjoava yhtiö. Sen osakkeista on 67,7 prosenttia sellaisten yhtiöiden omistuksessa, joiden suurin omistaja valtio on suoraan tai välillisesti. Tuen myöntämishetkellä *Zavarovalnica Triglav* -yhtiön suurimpia osakkeenomistajia olivat valtion kokonaan omistama eläke- ja työkyvyttömyysvakuutuslaitos *Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje*, jäljempänä '*ZIPZ*', jolla on 34,5 prosentin omistusosuus *Zavarovalnica Triglav* -yhtiöstä; Slovenian valtion kokonaan omistama vastuuvakuutusyhtiö *Slovenska odškodninska družba, d.d.*, jäljempänä '*SOD*', jolla on 28,1 prosentin omistusosuus *Zavarovalnica Triglav* -yhtiöstä; valtion 50-prosenttisesti omistama *NLB, d.d.* -yhtiö, jolla on 3,1 prosentin omistusosuus *Zavarovalnica Triglav* -yhtiöstä ja valtion kokonaan omistamasta *HIT d.d.* -yhtiöstä, jolla on 1,1 prosentin omistusosuus *Zavarovalnica Triglav* -yhtiöstä. Yhdenkään *Zavarovalnica Triglav* -yhtiön osakkaan omistusosuus yhtiöstä ei ollut suurempi kuin 1,8 prosenttia.

(15) *Zavarovalnica Triglav* -yhtiöllä on hallintoneuvosto, jossa on kahdeksan jäsentä, ja johtokunta. Viisi hallintoneuvoston jäsenistä on osakkeenomistajien edustajia, jotka valitsee *Zavarovalnica Triglav* -yhtiön yhtiökokous. Kolme muuta jäsentä ovat työntekijöiden edustajia.

Triglav Naložbe

(16) *Triglav Naložbe* on rahoitusyhtiö. Toisen pääomankorotuksen aikaan 80 prosenttia *Triglav Naložbe* -yhtiön osakkeista oli *Zavarovalnica Triglav* -yhtiön omistuksessa. Jälkimmäinen yhtiö puolestaan on pääosin valtion omistuksessa (katso johdanto-osan (14) kappale). *Triglav Naložbe* -yhtiön jäljelle jäävä pääoma on hajautunut useille yksittäisille sijoittajille, joiden kunkin omistusosuus on enintään 0,67 prosenttia. *Triglav Naložbe* -yhtiöllä on hallintoneuvosto ja johtokunta. *Triglav Naložbe* -yhtiön kolmesta jäsenestä koostuvan hallintoneuvoston nimittää yhtiökokous.

PDP

(17) *PDP* on kesäkuussa 2009 perustettu rahoitusalan holdingyhtiö. Sen omistaa kolme valtio-omisteista rahastoa, nimittäin *KAD*, *DSU* ja *SOD*, ja se toimii rakenneuudistusyhtiönä Slovenian hallituksen lukuun. PDP voi sopimuksen nojalla ottaa hallintaansa vaikeuksissa olevia valtionyhtiöitä, käyttää kaikkia äänioikeuksia, asettaa hallintoneuvoston ja johtokunnan sekä toteuttaa tervehdyttämistoimia valtion puolesta. ([4]) PDP on osakkaana useissa puolivaltiollisten rahastojen ([5]) aiemmin omistamissa yrityksissä ja etsii joillekin niistä strategisia investoijia.

KD Kapital

(18) *KD Kapital, finančna družba, d.o.o.*, jäljempänä *'KD Kapital'*, on pääomasijoitusyhtiö. *KD Kapital* kuuluu *Skupina KD* -konserniin ([6]) ja on yksityisessä omistuksessa.

2.2.2 **Osakkuudet Elanissa eri ajankohtina**

(19) Ensimmäinen toimenpide toteutettiin vuonna 2007, jolloin *Elanin* osakkaita olivat seuraavat yritykset: *KAD* (30,48 prosenttia), *KAD-PPS* (10,3 prosenttia), *DSU* (17,34 prosenttia), *Triglav Naložbe* (13,16 prosenttia), *Zavarovalnica Triglav* (11,89 prosenttia) ja *KD Kapital* (16,83 prosenttia).

(20) Vuonna 2008 *KD Kapital* myi osuutensa *KAD*-yhtiölle. Tämän liiketoimen myötä ja toisen pääomankorotuksen toteutushetkellä *Elanin* osakkaita olivat seuraavat yritykset: *KAD* (47,31 prosenttia), *KAD-PPS* (10,3 prosenttia), *DSU* (17,34 prosenttia), *Triglav Naložbe* (13,16 prosenttia) ja *Zavarovalnica Triglav* (11,89 prosenttia).

(21) Vuonna 2010 *KAD* ja *DSU* siirsivät osuutensa *Elanista PDP*-nimiselle rahoitusalan holdingyhtiölle. Tällä hetkellä *PDP* omistaa 66,4 prosenttia *Elanin* osakkeista. *KAD-PPS*-yhtiön omistusosuus on 8,6 prosenttia ja *Triglav Naložbe* -yhtiön osuus 25 prosenttia.

(22) **Taulukossa 1** esitetään yleiskatsaus kunkin osakkaan osakkeista toimenpiteen 1 ja toimenpiteen 2 toteutushetkellä ja toukokuussa 2012:

Taulukko 1

(%)

Yhtiö	Toimenpide 1 (Tammikuu 2007)	Toimenpide 2 (Elokuu 2008)	Toukokuu 2012
PDP (omistajina *KAD*, *DSU* ja SOD, jotka puolestaan ovat valtion omistuksessa)	0	0	66,4
KAD (kokonaan valtion omistama)	30,48	47,31	0
KAD-PPS (kokonaan valtion omistama)	10,30	10,30	8,6
DSU (kokonaan valtion omistama)	17,34	17,34	0
Triglav Naložbe (80-prosenttisesti *Zavarovalnica Triglav* -yhtiön omistuksessa)	13,16	13,16	25
Zavarovalnica Triglav (omistajina ZIPZ- ja SOD-yhtiöt, jotka puolestaan ovat valtion omistuksessa)	11,89	11,89	0
KD Kapital (yksityinen yritys)	16,83	0	0
Valtion omistusosuus yhteensä	**83,17**	**100**	**100**

([4]) "Rakennesopeutukset 2010 ja 2011" (Strukturne prilagoditve v letih 2010 in 2011), Slovenian tasavallan hallitus, lokakuu 2009, s. 12. http://www.svrez.gov.si/fileadmin/svez.gov.si/pageuploads/docs/strukturne_prilagoditve/Structural_adjustmements_SLO_EN.pdf

([5]) Joulukuussa 2009 *PDP:llä* oli kymmenen *KAD:n*, *SOD:n* ja *DSU:n* aiemmin omistaman slovenialaisen yhtiön osakkeita; vrt. Slovenian viranomaisten toimittama *PDP:n* PowerPoint-esitys "Keitä me olemme" (Kdo smo).

([6]) http://www.kd-group.com/en/index.php.

2.3 TOIMENPITEIDEN KUVAUS

2.3.1 **Pääomankorotus vuonna 2007 (Toimenpide 1)**

(23) Vuonna 2006 *Elan* laati konsernin rakennus-, laite- ja brändimarkkinointi-investointeja varten kunnianhimoisen investointiohjelman. Ohjelma pohjautui kaudelle 2006–2010 laadittuun strategiseen kehittämissuunnitelmaan (jonka *Elanin* hallintoneuvosto oli laatinut joulukuussa 2005). Vuosille 2006–2007 suunnitellut investoinnit olivat 20,2 miljoonaa euroa. Investointien rahoittamiseksi *Elan* ehdotti osakkailleen 20,2 miljoonan euron pääomankorotusta. Sillä välin se alkoi vuoden 2006 aikana hankkia uusia tuotantovälineitä, mikä oli otettu huomioon myös strategisessa kehityssuunnitelmassa.

(24) *Elan* ja *Elanin* osakkaat allekirjoittivat 29 päivänä tammikuuta 2007 aiesopimuksen, jossa ne sopivat *Elanin* pääoman lisäämisestä 10,225 miljoonalla eurolla (mikä on noin puolet kauden 2006–2010 strategisessa kehittämissuunnitelmassa ennakoiduista 20,2 miljoonasta eurosta). Kaikki osakkaat suostuivat osallistumaan pääomankorotukseen suhteessa omistusosuuteensa *Elanista*. Päätös tehtiin riippumattoman konsultointiyrityksen […] (*) laatiman yritysarvioinnin sekä useiden muiden *Elan*-yhtiön ja sen pääomistajan KAD-yhtiön laatimien asiakirjojen perusteella. […] arvioi yhtiön markkina-arvon laskemalla keskiarvon (kunkin yksikön tiedoilla) seuraavasti: i) viimeisimpien sijoitusten viitehinta/liikevaihtosuhteen painotettu keskiarvo, ii) kyseessä olevien yhtiöiden hinta/voitto-suhde vuonna 2005 ja iii) seitsenkertainen EBITDA-arvo, mukaan lukien 25 prosenttia arvioidusta kustannussäästöpotentiaalista. Tästä keskiarvosta vähennettiin lyhyen aikavälin nettovelat ja puolet määritellyistä investoinneista, joita ei voitu rahoittaa yhtiön oletetun kassavirran perusteella. *KADin* ennakkotiedot *Elanin* arvosta laadittiin diskontatun kassavirran menetelmällä niiden liiketoimintaennusteiden perusteella, jotka *Elan* oli toimittanut hallintoneuvostolleen.

(25) Tätä ennen, toukokuussa 2006, *Elan* oli ilmoittanut osakkailleen, että vaikka se aikoi sijoittaa kaiken liikenevän kassavirran kauden 2006–2010 strategisessa kehityssuunnitelmassa tarkoitettuihin investointeihin, lisäinvestointeja tarvittaisiin välttämättömien investointien toteuttamiseksi. ([7]) Tämän jälkeen *Elan* laati marraskuussa 2006 pääomankorotuksen vaikutuksista ([8]) vielä yksityiskohtaisemman arvion, jonka mukaan investoinnit johtaisivat talviurheiluyksikön 15,4 miljoonan euron nettotuottoon kaudella 2006–2010 verrattuna ilman pääomankorotusta aiheutuviin 4,8 miljoonan euron kumulatiivisiin nettotappioihin. Myös meriyksikön kumulatiivinen nettovoitto kaudella 2006–2010 olisi suurempi, jos pääomankorotus toteutuisi (14,9 miljoonaa euroa verrattuna 8 miljoonaan euroon). Samaan aikaan *Elan*-yhtiön suurin osakas *KAD* arvioi konsernin arvoksi 22,8 miljoonaa euroa. Osakasyhtiöiden *KAD*, *DSU*, *Zavarovalnica Triglav* ja *Triglav Naložbe* hallintoneuvostot hyväksyivät kukin pääomankorotuksen jo joulukuussa 2006 ja tammikuussa 2007.

(26) Pääomankorotus vahvistettiin virallisesti 25 päivänä lokakuuta 2007 pidetyssä yhtiökokouksessa. Osakkeenomistajat suorittivat maksunsa suhteessa omistusosuuteensa 15 päivänä marraskuuta 2007. Saamastaan 10,225 miljoonan euron pääomankorotuksesta *Elan* puolestaan myönsi 5,8 miljoonan euron osakaslainan *Elan Winter sport* -yhtiölle ja 4,425 miljoonan euron osakaslainan *Elan Marine* -yhtiölle. Osakaslainat muutettiin myöhemmin *Elan Winter sport*- ja *Elan Marine* -yhtiöiden omaksi pääomaksi. Kuten edellä on todettu *Elan Winter sport* ja *Elan Marine* sulautettiin emoyhtiöönsä *Elaniin* kesäkuussa 2010 (katso johdanto-osan (6) kappale).

(27) Yksi syy osakkaiden välisen aiesopimuksen ja virallisen sopimuksen viivästymiseen oli se, että *KD Kapital*, joka oli tuolloin *Elan*-yhtiön ainoa yksityinen osakkeenomistaja, esti määrävähemmistöosuuden turvin pääomankorotusta koskevan virallisen päätöksen tekemisen. Syynä *KD Kapital* -yhtiön vastarintaan oli *KAD*- ja *KD Kapital* -yhtiöiden erimielisyys *Elan*-yhtiön hallintoneuvoston muutoksista. Slovenian antaman selvityksen mukaan *KD Kapital* -yhtiö omisti lisäksi 50 prosentin osuuden yhdessä *Elanin* kilpailijayrityksistä, *Seaway Group d.o.o.* -yhtiössä, ja aikoi nimittää *KD Kapital* -yhtiön edustajan *Elanin* hallintoneuvostoon. *KAD* ei pitänyt tätä hyväksyttävänä, koska *KD Kapital* -yhtiö oli osakas *Seaway*-yhtiössä Ongelman ratkaisemiseksi *KAD* tarjosi *KD Kapital* -yhtiölle lokakuun alussa 2007 myyntioptiota sillä ehdolla, että *KD Kapital* äänestäisi hallintoneuvoston jäseniä koskevassa riita-asiassa *KADin* ehdotuksen puolesta.

(*) Liikesalaisuus

([7]) *Elanin* johtokunnan laatima asiakirja, päivätty 30.5.2006, *Elaniin* kuuluvien yhtiöiden pääomankorotuksesta.

([8]) *Elanin* johtokunnan 30.11.2006 päivätty kirje *KAD:lle*.

(28) Tämän tarjouksen jälkeen *KD Kapital* hyväksyi lopulta pääomankorotuksen, ja kuten edellä todetaan, osakkaat tekivät virallisen päätöksen lokakuussa 2007.

2.3.2 **Pääomankorotus vuonna 2008 (Toimenpide 2)**

(29) Marraskuussa 2007 tehdystä pääomankorotuksesta huolimatta huono talvikausi 2007/2008 (jota vielä heikensi edellinen leuto talvikausi 2006/2007) aiheutti lisävaikeuksia konsernille. *Elan*-yhtiötä uhkasi maksukyvyttömyys vuoden 2008 alussa.

(30) Kun *SKB banka d.d.* kieltäytyi myöntämästä lisärahoitusta *Elan*-yhtiölle alkuvuodesta 2008, *KD Kapital* toteutti myyntioptionsa maaliskuussa 2008 toteutuksen tullessa voimaan huhtikuussa 2008. *KAD* osti *KD Kapitalin* osakkeet kasvattaen siten omistusosuuttaan *Elanissa*. Siitä lähtien *Elan* on ollut kokonaan valtion omistama yhtiö (katso johdanto-osan (20) kappale).

(31) Vaikean taloudellisen tilanteen ratkaisemiseksi *Elanin* osakkeenomistajat nimittivät uuden johtokunnan huhtikuussa 2008. Johto käynnisti neuvottelut pankkien kanssa niiden *Elan*-yhtiöltä vaatimien saatavien uudelleenjärjestelemiseksi ja yhtiön konkurssin välttämiseksi. Pankit olivat valmiita suostumaan tähän ainoastaan sillä ehdolla, että *Elanin* osakkaat lisäävät yhtiön pääomaa.

(32) Tätä taustaa vasten *Elan* pyysi osakkailtaan lisäpääomaa maaliskuussa 2008. Kesäkuussa 2008 *Elan* laati kaudelle 2008–2012 pitkän aikavälin suunnitelman, jäljempänä 'kauden 2008–2012 pitkän aikavälin suunnitelma', jonka perusteella *Elan* pyysi osakkailtaan konkreettisesti 25:tä miljoonaa euroa kesä/heinäkuussa 2008. *Elanin* osakkaat katsoivat, etteivät pitkän aikavälin suunnitelman perustelut 25 miljoonan euron pääomankorotukselle olleet riittäviä. Tosiasiassa osakkaat olivat valmiit tekemään ainoastaan 10 miljoonan euron sijoituksen ja asettivat pääomankorotuksen ehdoksi *Elanin* ja sen pankkien välisen aiemman sopimuksen *Elanin* velkojen uudelleenjärjestelemiseksi. Osakkaat myös pyysivät *Elan*-yhtiön pitkän aikavälin suunnitelman täydentämistä. ([9]) Tämän vaatimuksen jälkeen *Elan* laati täydentävän tervehdyttämissuunnitelman, jäljempänä 'tervehdyttämissuunnitelma', joka on päivätty 8 päivänä elokuuta 2008. *Elan* ei kuitenkaan päässyt pankkiensa kanssa sopimukseen velkojen uudelleenjärjestelystä. Sen sijaan yksi *Elanin* velkojista, *SKB banka d.d.*, nosti kanteen saataviensa perimiseksi, ja elokuussa 2008 Ljubljanan tuomioistuin velvoitti *Elanin* maksamaan erääntyneet velkansa. Päätöksen täytäntöönpano olisi johtanut yhtiön konkurssiin.

(33) Tällä perusteella *Elan* kutsui osakkaat kiireelliseen tapaamiseen, joka pidettiin 28 päivänä elokuuta 2008. Tapaamisen aikana *Elan*-yhtiön osakkaat päättivät *KAD*-yhtiön ehdotuksesta tehdä *Elanin* pääomaan 10 miljoonan euron lisäyksen, vaikka ehdoksi asetettua sopimusta pankkien kanssa *Elanin* lainojen uudelleenjärjestelystä ei saatukaan aikaan.

(34) KAD-yhtiön hallintoneuvosto hyväksyi pääomankorotuksen jo ennen elokuussa 2008 järjestettyä osakkaiden tapaamista; muiden osakkaiden hallintoneuvostot hyväksyivät päätöksen, että *Elan*-yhtiöön sijoitetaan 10 miljoonaa euroa viimeistään syyskuun 2008 alkupuolella.

(35) Osakkaat suorittivat maksunsa suhteessa omistusosuuteensa 8 syyskuuta 2008. Kuten johdanto-osan (6) kappaleessa on todettu, *Elan*-yhtiön talviurheilu- ja meritoiminnoista muodostettiin toimenpiteen myöntämishetkellä kaksi tytäryhtiötä, *Elan Winter sport* ja *Elan Marine*. Elan sijoitti saamistaan 10 miljoonasta eurosta 5,924 miljoonaa euroa *Elan Winter sport* -yhtiöön ja 4,076 miljoonaa euroa *Elan Marine* -yhtiöön.

Kauden 2008–2012 pitkän aikavälin suunnitelma

(36) *Elanin* kesäkuussa 2008 laatimassa kauden 2008–2012 pitkän aikavälin suunnitelmassa kuvataan aluksi *Elan-konsernin* talous- ja rahoitustilannetta. Siinä ehdotetaan useita rakenneuudistustoimenpiteitä, jotka koskevat *Elan Winter sport* -yhtiötä (investointien tasaus osakkuusyhtiöihin, inventaario-oikaisut ja irtisanomisen yhteydessä maksettavat etuisuudet) ja *Elan Marine* -yhtiötä (investointien tasaus, irtisanomisen yhteydessä maksettavat etuisuudet, merialusmallien kirjanpitoarvon alentaminen). Näiden rakenneuudistustoimenpiteiden lisäksi *Elan Winter sport* -yhtiön osalta aiottiin toteuttaa seuraavat toimet:

— työntekijöiden tuottavuuden lisääminen, työvoiman vähentäminen 340 työntekijästä 230 työntekijään;

— tavaramerkkien määrän vähentäminen;

([9]) Ks. *KAD:n* hallintoneuvoston 134. kokouksen pöytäkirja (4.7.2008), esityslistan 2 kohdan 2 alakohta.

— tuotevalikoiman parantaminen;

— hallinnon uudelleenjärjestely.

(37) *Elan Marine* -yhtiön osalta kauden 2008–2012 pitkän aikavälin suunnitelmassa määriteltiin seuraavat toimet:

— investoinnit uuteen *Elan Yachts* -nimiseen yhteisyritykseen, jonka toimialana on purjeveneiden myynti ja rakentaminen;

— moottori- ja luksusalusohjelmien myynti (*Elan PBO*) [9,5–11,2] miljoonan euron arvosta *Elan Marine* -yhtiön velkojen vähentämiseksi.

(38) Kauden 2008–2012 pitkän aikavälin suunnitelmassa esitettiin konsernia ja sen tytäryhtiöitä koskevia ennusteita, jotka perustuivat oletukseen, että edellä kuvaillut uudelleenjärjestelytoimenpiteet ja toimet toteutetaan. Näiden ennusteiden mukaan *Elan Winter sport* -yhtiö olisi tehnyt voittoa vuodesta 2010 lähtien. Suunnitelmassa *Elan*-yhtiön pääteltiin tarvitsevan [23–26] miljoonan euron lisäpääoman likviditeettitarpeidensa kattamiseksi. *Elan* voisi tuottaa osakkailleen asianmukaisia tuloja vain, jos tämä pääoma on käytettävissä.

Tervehdyttämissuunnitelma

(39) *Elan*-yhtiön elokuussa 2008 laatimassa tervehdyttämissuunnitelmassa esiteltiin ensin *Elan-konsernin* yritysrakenne sekä *Elan Winter sport*- ja *Elan Marine* -yhtiöiden rahoitus- ja taloustilanne, mukaan lukien yksityiskohtainen analyysi niiden vastattavista, kustannuksista ja tuloista. Tämän jälkeen siinä arvioitiin *Elan Winter sport*- ja *Elan Marine* -yhtiöiden toimintaa vuoden 2008 tammikuusta vuoden 2008 kesäkuuhun. Suunnitelma on osa yhtiön tervehdyttämissuunnitelmaa. Suunnitelman mukaan tässä osassa ehdotetut toimet voitiin toteuttaa vain, mikäli *Elan* saisi uutta pääomaa ja pankkilainat voitaisiin järjestellä uudelleen. Tervehdyttämissuunnitelmassa ei kuitenkaan määritellä tarvittavia summia.

(40) Tervehdyttämissuunnitelmassa määritellään seuraavat toimenpiteet *Elan Winter sport* -yhtiön osalta:

— […]

(41) *Elan Marine* -yhtiön osalta määritellään seuraavat toimenpiteet:

— […]

(42) Tervehdyttämissuunnitelmassa esitellään myös vuosien 2008–2012 liiketoimintaennusteita, joiden mukaan *Elan Winter sport* -yhtiön olisi pitänyt olla voitollinen vuodesta 2010 lähtien ja *Elan Marine* -yhtiön vuodesta 2011 lähtien.

3. **PERUSTELUT MENETTELYN ALOITTAMISELLE**

(43) Kuten edellä olevassa johdanto-osan (2)–(3) kappaleessa on todettu, komissio teki 12 päivänä toukokuuta 2010 päätöksen virallisen tutkintamenettelyn aloittamisesta, jäljempänä 'menettelyn aloittamispäätös'. Menettelyn aloittamispäätöksessä komissio katsoi alustavasti, että kyseiset kaksi pääomankorotusta olivat *Elan Ski*- ja *Elan Marine* -yhtiöiden hyväksi myönnettyä valtiontukea. Se ilmoitti epäilevänsä, voidaanko tällaisen valtiontuen katsoa soveltuvan sisämarkkinoille. Aluksi komissio tutki, olivatko tuensaajat vaikeuksissa olevia yhtiöitä.

3.1 VAIKEUKSISSA OLEVA YRITYS

(44) Yritysten pelastamista ja rakenneuudistusta koskevien suuntaviivojen 10 kohdassa määritellään olosuhteet (kuten merkittävä pääoman menetys), joiden vallitessa yrityksen voidaan katsoa olevan vaikeuksissa Menettelyn aloittamispäätöksessä katsottiin, etteivät *Elan Ski*- ja *Elan Marine* -yhtiöt täyttäneet yritysten pelastamista ja rakenneuudistusta koskevien suuntaviivojen 10 kohdassa asetettuja edellytyksiä. Suuntaviivojen 11 kohdan mukaan yrityksen voidaan silti katsoa olevan vaikeuksissa, jos vaikeuksissa olevan yrityksen tavanomaiset merkit ovat nähtävissä. Koko *Elan*-konsernin kasvavien tappioiden, liikevaihdon supistumisen ja vaikean rahoitustilanteen perusteella komissio arvioi, että *Elan Ski*- ja *Elan Marine* -yhtiöiden voitiin katsoa olleen vaikeuksissa ainakin vuosina 2007 ja 2008.

3.2 VALTIONTUEN OLEMASSAOLO

(45) Komissio arvioi aluksi, oliko toimenpiteet myönnetty valtion varoista ja olivatko ne seurausta valtion toiminnasta. Kun otetaan huomioon se, että *KAD* on kokonaan Slovenian valtion omistama, että Slovenia nimittää kaikki edustajiston ja hallintoneuvoston jäsenet ja että Slovenian hallituksen edustajat osallistuvat kaikkiin edustajiston ja hallintoneuvoston kokouksiin, komissio päätteli alustavasti, että *KAD*-yhtiön toteuttamat toimenpiteet oli

myönnetty valtion varoista ja että ne olivat seurausta valtion toiminnasta. *Elanin* muiden omistajien, joita ovat *KAD-PPS*, *DSU*, *Triglav Naložbe* ja *Triglav Insurance*, myöntämien toimenpiteiden osalta komissio päätteli, että virallisessa tutkintamenettelyssä oli varmistettava, oliko ne myönnetty valtion varoista ja olivatko ne seurausta valtion toiminnasta.

(46) Toiseksi komissio tutki, koituiko toimenpiteistä tuensaajille etua. Komissio epäili, että toimenpiteet eivät täyttäneet markkinataloussijoittajaa koskevaa arviointiperustetta. *Elanin* ainoa yksityinen osakkeenomistaja, *KD Kapital*, ei halunnut osallistua ensimmäiseen toimenpiteeseen. Ilmeni, ettei toimenpide perustunut liiketoimintasuunnitelmaan tai muuhun tietoon sijoituksen mahdollisesta tuotosta tulevaisuudessa. Tuensaajilla näyttää olleen taloudellisia vaikeuksia pääomankorotuksen aikaan. Toiseen toimenpiteeseen ei osallistunut yhtään yksityistä yhtiötä. Vaikka pitkän aikavälin suunnitelma ja tervehdyttämissuunnitelma tosin oli laadittu ennen kuin osakkaat päättivät pääomankorotuksesta, oli merkkejä siitä, että *Elanin* osakkaat pitivät kyseisiä suunnitelmia riittämättöminä. Toisen toimenpiteen myöntämishetkellä *Elan Ski* ja *Elan Marine* olivat yhä taloudellisissa vaikeuksissa.

(47) Kolmanneksi komissio katsoi, että Slovenian toteuttamat toimenpiteet olivat omiaan vääristämään kilpailua ja vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, koska suksilla ja huviveneillä käydään kauppaa jäsenvaltioiden välillä.

3.3 TUEN SOVELTUVUUS

(48) Komissio arvioi alustavasti, olivatko toimenpiteet pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivojen mukaisia. Kun otetaan huomioon *Elan Ski*- ja *Elan Marine* -yhtiöiden vaikeudet ja se, ettei konsernissa ollut muita vahvoja yhtiöitä, ne ovat periaatteessa oikeutettuja pelastamis- ja rakenneuudistustukeen. Koska vahvistetut toimenpiteet toteutettiin pääomankorotuksena, niiden ei voitu katsoa olevan pelastamistukea. Rakenneuudistustuen osalta oli epäselvää, täyttivätkö toimenpiteet kaikki asianmukaiset edellytykset. Epäselvää oli etenkin se, oliko tuki rajattu välttämättömään vähimmäismäärään; myöskään omasta osuudesta ja korvaustoimenpiteistä ei ollut mitään mainintaa.

(49) Alustavasti tarkasteltiin myös sitä, voisivatko toimenpiteet olla sisämarkkinoille soveltuvaa aluetukea. Vaikka kummatkin tuensaajat ovat sijoittautuneet alueelle, jolle voidaan antaa SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettua tukea, oli epäselvää, olivatko ne oikeutettuja tällaiseen tukeen, koska kumpikin oli tuen myöntämishetkellä taloudellisissa vaikeuksissa.

4. **SLOVENIAN HUOMAUTUKSET**

(50) Slovenia esitti huomatuksensa 9 päivänä kesäkuuta 2010, 10 päivänä kesäkuuta 2010 ja 16 päivänä kesäkuuta 2010 päivätyissä kirjeissä. Lisätietoja toimitettiin 10 päivänä maaliskuuta 2011 sekä kirjeissä, jotka oli päivätty 6 päivänä maaliskuuta, 30 päivänä maaliskuuta, 13 päivänä huhtikuuta, 16 päivänä huhtikuuta, 23 päivänä huhtikuuta, 10 päivänä toukokuuta, 15 päivänä toukokuuta ja 30 päivänä toukokuuta 2012 (katso johdanto-osan (4) kappale).

(51) Tiivistetysti sanoen toimenpiteet eivät Slovenian mukaan sisällä valtiontukea, koska ne eivät ole peräisin valtion varoista eivätkä seurausta valtion toiminnasta. Vaikka toimenpiteet täyttäisivät nämä vaatimukset, niistä ei aiheutuisi etua tuensaajalle, koska Slovenia on toiminut markkinataloussijoittajaperiaatteen mukaisesti. Lisäksi Slovenia toteaa, että toimenpiteet eivät vaikuttaneet kauppaan eivätkä vääristäneet kilpailua, koska talviurheilun kestokulutustavaramarkkinat ovat erittäin vakiintuneet ja vakiintuvat edelleen ja koska *Elan* oli vain heikko kilpailija näiden markkinoiden paljon suuremmille toimijoille.

(52) Slovenia ei esitä mitään väitettä toimenpiteen 1 soveltuvuudesta sisämarkkinoille, jos toimenpide sisältäisikin valtiontukea. Slovenian näkemyksen mukaan toimenpide 2 voitiin katsoa pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivojen mukaiseksi.

4.1 VALTIONTUEN OLEMASSAOLO

4.1.1 **Valtion varat ja valtion toiminnaksi katsominen**

(53) Slovenia mukaan se ei vaikuttanut millään tavalla *Elanin* pääoman korotukseen.

(54) Se muistuttaa, että toimenpiteiden on oltava suoraan tai välillisesti valtion varoista myönnettyjä ja seurausta valtion toiminnasta, jotta niitä voidaan pitää valtiontukena. Se on yhtä mieltä siitä, että jos jäsenvaltio käyttää määräysvaltaa jossakin yrityksessä, ”valtion varoja” koskeva ehto täyttyy. Vaikka jäsenvaltio voikin käyttää määräysvaltaa yrityksessä, todellista määräysvallan käyttöä konkreettisissa tapauksissa ei voida automaattisesti olettaa. Tässä yhteydessä Slovenia viittaa asiassa *Stardust Marine* annettuun tuomioon ([10]), jossa esitettyjen seikkojen avulla voidaan arvioida, onko valtio tosiasiallisesti käyttänyt tällaista vaikutusvaltaa erityistilanteessa. Tällaisia seikkoja ovat muun muassa julkisen yrityksen integroituminen julkishallinnon rakenteeseen, yrityksen toiminnan luonne, toiminnan harjoittaminen markkinoilla yksityisten toimijoiden kanssa tavanomaisissa kilpailuolosuhteissa, yrityksen oikeudellinen asema ja viranomaisten harjoittaman yrityksen hallinnointia koskevan ohjauksen määrä. Slovenia tähdentää, että asianmukainen painoarvo tulee antaa sille seikalle, onko yritys perustettu yksityisoikeuden mukaan.

(55) Tässä yhteydessä Slovenia esittää seuraavat perustelut kunkin pääomankorotukseen osallistuneen yrityksen osalta:

(56) *KAD* on yksityisoikeudellinen yritys, joka toimii markkinoilla kilpailuolosuhteissa. Vaikka *KAD* on valtion määräysvallassa, pelkästään tämän seikan perusteella ei voida päätellä, että arvioitavana olevat pääomitukset ovat seurausta valtion toiminnasta. Valtion osallistumista pääomittamiseen ei ole osoitettu seuraavista syistä: *KAD*-yhtiön toimia säännellään Slovenian osakeyhtiölailla (*ZGD-1, Zakon o gospodarskih družbah*), sen varojen käyttöä ei ole rajoitettu lailla, *KAD*-yhtiön rahoitus on peräisin yksinomaan osingoista, koroista sekä muista investointien ja liiketoimien tuottamista tuloista, ja päätöksen *Elanin* pääomittamisesta teki hallintoneuvosto, joka on päätöksenteoltaan riippumaton. Vaikka onkin totta, että valtio on antanut *KAD*-yhtiön tehtäväksi eläkerahastojen hallinnan ja yritysten yksityistämistä koskevat päätökset, noihin tehtäviin liittyvä yleinen etu ei voi vaikuttaa *KADin* toimiin siten, että niitä olisi pidettävä valtion toimenpiteinä.

(57) *DSU* on valtion suoraan omistama mutta ei valtion rahoittama yhtiö, joka pyrkii maksimoimaan investointiensa arvon. Vaikka valtio onkin antanut *DSU*-yhtiön tehtäväksi eläkerahastojen hallinnan ja yritysten yksityistämistä koskevat päätökset, noihin tehtäviin liittyvä yleinen etu ei voi vaikuttaa *KADin* toimiin siten, että niitä olisi pidettävä valtion toimenpiteinä.

(58) *Zavarovalnica Triglav* on ainoastaan valtion välillisessä omistuksessa, ja se toimii yksinomaan markkinaehtoisesti. Valtiolla ei ole suoraa määräysvaltaa sen toimintaan. *Zavarovalnica Triglav* -yhtiön hallintoneuvoston jäsenet ovat tosin osakkeenomistajien valitsemia, mutta heidät on valittu yksityishenkilöinä eikä kukaan heistä ole toiminut Slovenian hallituksessa tai hallinnossa.

(59) Valtio omistaa *Triglav Naložbe* -yhtiön välillisesti *Zavarovalnica Triglav* -yhtiön kautta. Sen tarkoitus on tuottaa voittoa. Valtiolla ei ole suoraa määräysvaltaa *Triglav Naložbe* -yhtiön toimintaan, ja yhtiön hallintoneuvosto koostuu riippumattomista yksityishenkilöistä. *Triglav Naložbe* myös rahoitti pääomittamista kaupallisella lainalla.

4.1.2 **Edun olemassaolo**

Toimenpide 1

(60) Slovenian mukaan toimenpiteestä 1 ei aiheutunut etua *Elanille* seuraavista syistä: Vuoden 2005 joulukuussa *Elan* hyväksyi kauden 2006–2010 strategisen kehittämissuunnitelman, joka sisälsi myös yksityiskohtaisen kehittämissuunnitelman *Elanin* tuolloisia tytäryhtiöitä varten. Kauden 2006–2010 kehittämissuunnitelmaan sisältyivät investoinnit sekä talviurheiluyksikköön että meriyksikköön. Investointien toteuttamiseksi *Elan* ehdotti toukokuussa 2006 osakkailleen *Elanin* pääoman korottamista 20,2 miljoonalla eurolla vuosina 2006–2009. Osakkaat arvioivat ehdotusta huolellisesti, ja *Elan* toimitti heille asiakirjoja, jotka osoittivat selvästi, että tällainen pääomankorotus olisi osakkaille tuottoisa. *Elanin* suurin osakas KAD esitti oman arvionsa ehdotetusta pääomankorotuksesta

([10]) Asia C-482/99 Ranskan tasavalta v. komissio (Stardust Marine), Kok. 2002, s. I-4397.

marraskuussa 2006 ja tuli siihen tulokseen, että pääomankorotus olisi järkevä investointi. Myös *Triglav Naložbe* tutki *Elanin* ennusteita ja hyväksyi pääomankorotuksen tällä perusteella. Lisäksi *Elanin* osakkaat vaativat riippumatonta arviointiryhmää, johon […] valittiin (katso johdanto-osan (24) kappale). Tämä arviointi osoitti sen, että investoinnit olivat välttämättömiä ja että ne voitaisiin jopa tapauksessa kattaa myymällä osakkeita käypään arvoon strategisille kumppaneille.

(61) Edellä esitettyjen pohdintojen perusteella *Elan* ja sen osakkaat allekirjoittivat tammikuussa 2007 aiesopimuksen, jossa ne sopivat, että osakkaat sijoittavat *Elaniin* 10,225 miljoonaa euroa. Myös KD Kapital, *Elanin* ainoa yksityinen osakas, hyväksyi aiesopimuksen ehdoitta. Slovenia katsoo, että osakkaat tekivät tämän päätöksen saadakseen sijoittamalleen pääomalle kohtuullisen tuoton ja toimivat näin ollen markkinataloussijoittajaperiaatteen mukaisesti.

(62) Se, että yhtiökokous hyväksyi pääomankorotuksen virallisesti vasta lokakuussa 2007, johtui Slovenian selityksen mukaan *Elanin* yksityisen vähemmistöosakkaan, *KD Kapitalin,* ja *Elanin* enemmistöosakkaan, *KADin,* välisestä riidasta. *KD Kapital* omisti 50 prosenttia *Elanin* yhden kilpailijan, *Seaway group d.o.o* -yhtiön, osakkeista. *KD Kapital* aikoi nimittää oman edustajansa valvomaan etujaan *Elanin* hallintoneuvostossa. Muut osakkaat eivät halunneet hyväksyä tätä, koska KD Kapital oli kilpailevan yhtiön osakas. Riita-asia ratkesi, kun KAD tarjosi *KD Kapital* -yhtiölle myyntioptiota. Tämän ratkaisun jälkeen kaikki *Elanin* osakkaat, myös *KD Kapital*, sopivat virallisesti sijoittavansa *Elaniin* 10,225 miljoonaa euroa.

Toimenpide 2

(63) Slovenian mukaan *Elan* oli maksukyvyttömyyden partaalla vuoden 2008 alussa. Hallintoneuvosto ja osakkaat reagoivat tähän seikkaan välittömästi nimittämällä *Elanin* johtokuntaan uusia jäseniä, jotka aloittivat neuvottelut *Elanin* pankkilainojen uudelleenjärjestelyistä. Pankit kuitenkin pyysivät lisää pääomasijoituksia osakkailta. Tämän perusteella *Elan* laati yhdessä ulkopuolisen neuvonantajan kanssa muutosstrategian toukokuussa 2008. Kesäkuussa 2008 *Elan* esitteli kauden 2008–2012 pitkän aikavälin suunnitelman ja elokuussa 2008 *Elanin* johtokunta hyväksyi tervehdyttämissuunnitelman. Heinäkuun 11 päivänä 2008 osakkaat hyväksyivät pääomankorotuksen sillä ehdolla, että pankit ensin hyväksyvät velkojen uudelleenjärjestelyn näiden asiakirjojen perusteella. Lisäksi osakkaat ottivat Slovenian mukaan huomioon yhtiön arvon, siten kuin se määritettiin riippumattoman tilintarkastajan tekemässä pääoman arvioinnissa. ([11]) Tuon arvion mukaan *Elanin* markkina-arvo oli 38 059 000 miljoonaa euroa 31 päivänä joulukuuta 2007. Lisäksi osakkaat arvioivat 1 päivältä heinäkuuta 2008 olevia ennakkotietoja *Elanin* arvosta. Lopulta osakkaat päättivät 28 päivänä elokuuta 2008 pääomankorotuksesta ilman pankkien ennakkohyväksyntää velkojen uudelleenjärjestelystä. Slovenia väittää, että osakkaat olisivat muutoin menettäneet *Elaniin* tekemänsä investoinnit kokonaisuudessaan. Edellä mainitun perusteella Slovenia katsoo, että *Elanin* osakkaat toimivat markkinataloussijoittajaperiaatteen mukaisesti.

4.1.3 **Kilpailun vääristyminen ja vaikutus kauppaan**

(64) Slovenian mukaan toimenpiteet eivät vääristäneet kilpailua eikä niillä myöskään ollut vaikutusta kauppaan. *Elan* oli ensinnäkin heikko kilpailija huomattavasti suuremmille hiihtovälinealan toimijoille pääomankorotuksen vahvistamishetkellä. Toiseksi myös *Elanin* kilpailijat tarvitsivat osakkaidensa toimia vuosien 2008–2008 tappioiden korvaamiseksi.

4.2 SOVELTUVUUS

(65) Slovenia esittää soveltuvuutta koskevat perustelut ainoastaan toimenpiteen 2 osalta. Se väittää, että toimenpide oli pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivojen mukainen, koska *Elan* laati toteuttamiskelpoisen rakenneuudistussuunnitelman, johon sisältyi konsernin kehittäminen pääosin sisäisin toimenpitein.

([11]) […]

(66) Slovenia todellakin väittää, että vuonna 2008 tapahtuneen pääomankorotuksen jälkeen *Elan* toteutti suunnitelmansa asianmukaisesti ja onnistui järjestelemään uudelleen lyhytaikaiset lainansa. Irtisanomissuunnitelmat hyväksyttiin tammikuussa 2009, ja lokakuussa 2009 *Elan* myi tytäryhtiönsä *Elan Yachting d.o.o.* ja *Elan Marine Charter d.o.o.* Huhtikuussa 2010 myytiin Kroatian Obrovaciin sijoittautunut *Elan Brod d.o.o.* Näistä yrityskaupoista saadut tulot nousivat [3,1–3,6] miljoonaan euroon. Toukokuussa 2010 *Elan* sai uutta rahoitusta tekemällä pankkiensa kanssa pitkäaikaisen lainasopimuksen, jonka arvo oli [21,5–25,5] miljoonaa euroa. Uudella lainalla maksettiin vanhat lainat. Lopuksi *Elan Winter sport* ja *Elan Marine* sulautettiin emoyhtiö *Elaniin* kesäkuussa 2010. Slovenia on myös esittänyt puolustukseksi hyvitysvaikutuksen, kun se lopetti Pohjois-Amerikassa toimineen hiihtovälineiden jakelua harjoittaneen yhteisyrityksensä Dal Bello Sportsin kanssa. […] osapuolet sopivat 14 päivänä joulukuuta 2009 sanovansa irti yhteisyrityssopimuksensa. Kanadan jakelusopimus sanottiin irti 1 päivästä tammikuuta 2010 alkavin vaikutuksin, myöhemmin sanottiin irti USA:n jakelusopimus 1 päivästä tammikuuta 2011 alkavin vaikutuksin.

5. **ARVIOINTI**

(67) Komissio tutkii, onko tuensaaja saanut SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea (ks. jäljempänä 5.2 kohta), ja jos on, soveltuuko kyseinen tuki sisämarkkinoille (ks. jäljempänä kohta 5.3). Tätä varten täytyy määrittää, mistä lähtien tuensaajaa on pidettävä vaikeuksissa olevana yrityksenä (ks. jäljempänä 5.1 kohta).

5.1 VAIKEUKSISSA OLEVA YRITYS

(68) Vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenteiden uudistamiseksi tarkoitettua valtion tukea koskevien yhteisön suuntaviivojen 10 kohdan mukaan yritys katsotaan vaikeuksissa olevaksi yritykseksi, jos se on menettänyt yli puolet pääomastaan viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana, tai jos se täyttää kansallisessa lainsäädännössä vahvistetut edellytykset yhtiön asettamiselle yleistäytäntöönpanomenettelyyn maksukyvyttömyyden vuoksi. Kuten menettelyn aloittamispäätöksessä todettiin, tuensaajat tai konserni kokonaisuutena eivät kumpikaan täyttäneet suuntaviivojen 10 kohdan edellytyksiä vuonna 2007.

(69) Suuntaviivojen 11 kohdan mukaan yrityksen voidaan silti katsoa olevan vaikeuksissa, etenkin jos vaikeuksissa olevan yrityksen tavanomaiset merkit, kuten kasvavat tappiot, liikevaihdon supistuminen, varastojen kasvu, ylikapasiteetti, tulorahoituksen pienentyminen, lisääntyvä velkaantuminen, korkokustannusten nousu ja nettoarvon heikentyminen tai sen katoaminen, ovat nähtävissä.

(70) Tätä varten on huomautettava, että kaudella 2003–2006 konsernin liikevaihto kasvoi 109,2 miljoonasta 122,4 miljoonaan euroon. Tämän lisäksi *Elan*-konserni tuotti vuotta 2004 lukuun ottamatta kyseisellä jaksolla nettovoittoa. *Elanin* taloudellinen tilanne alkoi heikentyä vuoden 2007 aikana. Konsernin liikevaihto laski vuonna 2007 viidellä miljoonalla eurolla 117,5 miljoonaan euroon, ja vuonna 2008 liikevaihto laski 100 miljoonaan euroon. Samaan aikaan *Elan*-konsernin tulos muuttui tappiolliseksi vuonna 2007, jolloin vuoden 2006 tulos heikkeni 0,6 miljoonasta eurosta – 8,4 miljoonaan euroon. Vuonna 2008 tulos heikkeni – 12,7 miljoonaan euroon.

Taulukko 2

***Elan-konsernin* keskeiset taloudelliset indikaattorit**

Luvut tuhansina euroina	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Nettomyyntitulot	109 165	103 262	109 216	122 404	117 455	99 995
Liiketoiminnan kustannukset	114 280	108 310	113 244	127 689	132 919	117 197
Nettovoitto/-tappio	3 480	– 9 430	3 996	596	– 8 432	– 12 695

(71) Tämä voidaan osittain selittää talviurheiluyksikön myynteihin vaikuttaneella leudolla talvikaudella 2006–2007 (”vihreä” talvi). Tosiasiassa *Elan* Skin myynti heikkeni vuoden 2006 48,1 miljoonasta eurosta 40,8 miljoonaan euroon vuonna 2007 ja edelleen 37,7 miljoonaan euroon vuonna 2007. Samaan aikaan *Elan* Skin tulos heikkeni vuoden 2006 – 0,5 miljoonasta eurosta – 6,7 miljoonaan euroon vuonna 2007 ja – 13,0 miljoonaan euroon vuonna 2008.

Taulukko 3

***Elan* Ski**

Luvut tuhansina euroina	2006	2007	2008
Nettomyyntitulot	48 113	40 852	37 662
Nettovoitto/-tappio	– 472	– 6 674	– 12 971

(72) *Elanin* meriyksikkö kasvatti liikevaihtoaan merkittävästi vuonna 2007, jolloin se kasvoi 31,8 miljoonasta eurosta 38,6 miljoonaan euroon; yhtiön tulos oli kuitenkin – 0,3 miljoonaa euroa lievästi tappiollinen. Tilanne kuitenkin huononi vuonna 2008, kun liikevaihto heikkeni yhdellä kolmasosalla 38,6 miljoonasta eurosta 25,9 miljoonaan euroon ja *Elan Marinen* nettotulos oli 10,2 miljoonaa euroa tappiollinen.

Taulukko 4

Elan Marine

Luvut tuhansina euroina	2006	2007	2008
Nettomyyntitulot	31 836	38 627	25 876
Nettovoitto/-tappio	1 176	– 305	– 10 214

(73) Taulukoissa 2–4 esitettyjen taloudellisten lukujen perusteella on selvää, ettei *Elan* ollut vaikeuksissa vuoden 2007 alussa, jolloin toimenpide 1 myönnettiin (ks. johdanto-osan (78)–(85) kappale).

(74) Kuten edellä esitetyistä taloudellisista tiedoista käy ilmi, *Elanin* taloudellinen tilanne alkoi kuitenkin heikentyä vuoden 2007 aikana ja sen tilanne muuttui hyvin vakavaksi vuonna 2008. Yrityksen liikevaihto pieneni, sen tappiot kasvoivat, ja vuoden 2008 alussa sitä uhkasi maksukyvyttömyys (ks. johdanto-osan (29)–(34) kappale ja johdanto-osan (63) kappale). Voidaan päätellä, että *Elanin* on katsottava olleen suuntaviivoissa tarkoitettu vaikeuksissa oleva yritys toimenpiteen 2 myöntämishetkellä. Itse asiassa *Elanin* osakkeenomistajat tekivät pääomankorotuksien toteuttamisesta sopimuksen sen tosiseikan takia, että ilman niitä *Elan* olisi joutunut konkurssiin (ks. johdanto-osan (31)–(33) kappale).

5.2 VALTIONTUEN OLEMASSAOLO

(75) SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa määrätään, että jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

(76) SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa asetetut edellytykset ovat kumulatiivisia, ja kaikkien edellytysten on siten täytyttävä samanaikaisesti, jotta toimenpide voidaan katsoa valtiontueksi.

5.2.1 **Pääomankorotus vuonna 2007 (Toimenpide 1)**

(77) Slovenian mukaan toimenpide 1 myönnettiin markkinataloussijoittajaperiaatteen mukaisesti ja toimenpiteestä ei ole siten aiheutunut tuensaajalle etua. Tämän lisäksi pääomankorotus ei Slovenian mukaan johtunut valtiosta (ks. johdanto-osan (53)–(63) kappale).

Myöntämispäivä

(78) Ensiksi on määritettävä se, milloin tarkalleen toimenpide 1 *Elanille* myönnettiin. Periaatteessa valtiontuki katsotaan joka tapauksessa myönnetyksi heti, kun jäsenvaltio on sitoutunut siihen, toisin sanoen, kun jäsenvaltio on

oikeudellisesti sitoutunut toimenpiteen myöntämiseen. Kuten edellä on selostettu (ks. johdanto-osan (24) kappale), *Elanin* osakkeenomistajat ja *Elan* allekirjoittivat 29 päivänä tammikuuta 2007 aiesopimuksen, mutta pääomankorotus vahvistettiin virallisesti vasta *Elanin* yhtiökokouksessa lokakuussa 2007. Tästä syystä on määritettävä, voidaanko jo aiesopimuksen katsoa sitoneen osakkeenomistajia tavalla, jonka perusteella voidaan tehdä se päätelmä, että toimenpide 1 voidaan katsoa myönnetyksi aiesopimuksen allekirjoituspäivänä.

(79) Sitä varten komissio huomauttaa, että Slovenian oikeudellisen asiantuntijan lausunnon ([12]) mukaan Slovenian lainsäädäntöön ei sisälly erityisiä säännöksiä aiesopimuksen luonteesta. Tällainen aiesopimus voisi olla pelkkä eisitova muistio käynnissä olevista neuvotteluista, esisopimus tai sopimus. Aiesopimuksen oikeudellinen luonne on todettava tapauskohtaisesti, ja siinä tulee ottaa huomioon aiesopimuksen sanamuoto, ne olosuhteet, joissa se on allekirjoitettu sekä Slovenian lain mukaiset yleiset tulkintasäännöt.

(80) Sitoumuksista annetun Slovenian lain (Code of Obligations) 15 artiklan mukaan ([13]) sopimus on osapuolia sitova, kun osapuolet hyväksyvät sopimuksen tärkeimmät osatekijät. Erityisesti sopimuksen osapuolten on oltava yksilöityjä ja kullakin sopimuksella on oltava peruste (”causa”).

(81) Komissio huomauttaa, että aiesopimuksen sanamuodon mukaan sopimuksen osapuolet oli selkeästi yksilöity, pääomankorotuksen kokonaissumma mainittiin jo aiesopimuksessa (10,225 miljoonaa euroa), liikkeeseen lasketun uuden pääoman nimellismäärä ja vähimmäishinta uutta pääomaosuutta kohti oli asetettu, kukin allekirjoittanut osakkeenomistaja suostui osallistumaan sillä hetkellä omistamiensa osuuksien mukaisessa suhteessa, pääomankorotuksen tarkoitus oli määritelty (pääasiassa sijoitukset *Elan Winter sport* -yhtiöön ja *Elan Marine* -yhtiöön), ja siinä määrättiin myös pääoman käytön valvontamekanismista. Lisäksi on otettava huomioon, ettei aiesopimusta ollut tehty ainoastaan *Elanin* osakkeenomistajien välillä vaan osakkeenomistajien ja *Elanin* välillä. Ensiksi mainittu korottaisi *Elanin* pääomaa, ja viimeksi mainitun pitäisi rekisteröidä uudet osakkeet ja käyttää pääomankorotus aiesopimuksessa määritetyllä tavalla. Tämän perusteella komissio katsoo, että osapuolet hyväksyivät kaikki ne tärkeimmät osatekijät, jotka ovat välttämättömiä sitovan sopimuksen tekemistä varten.

(82) Myös aiesopimuksen sanamuoto osoittaa, että osapuolet ovat tehneet sitovan sopimuksen: osakkeenomistajat ja *Elan* ”vahvistivat, että ne aikovat korottaa pääomaa”, osakkeenomistajat ”kannattavat pääomankorotusta” ja uudet osakkeet ”maksetaan käteisenä”.

(83) Lisäksi *Elan* teki välittömästi aiesopimuksen allekirjoittamisen jälkeen sopimuksen uuden tuotantolinjan toimittamisesta. Tämän voidaan katsoa merkitsevän sitä, että *Elan* odotti osakkeenomistajien korottavan yrityksen pääomaa.

(84) Lopuksi, Slovenian esittämässä oikeudellisessa asiantuntijalausunnossa tehdyn päätelmän mukaan aiesopimus tuli sitovaksi allekirjoittamisen jälkeen. Toisin sanoen osakkeenomistajat olivat sitoutuneet hyväksymään päätöksen pääoman korottamisesta ja maksamaan pääoman sitten, kun sellainen päätös oli tehty. Kyseisen asiantuntijalausunnon mukaan Slovenian tuomioistuimet eivät ole vielä ratkaisseet kysymystä siitä, onko sitoumus äänestämiseen pääomankorotuksen puolesta täytäntöönpanokelpoinen. Tällaista sopimusta rikkova osapuoli olisi kuitenkin tavallisesti vahingonkorvausvelvollinen.

(85) Edellä esitettyjen argumenttien perusteella komissio toteaa, että aiesopimuksen allekirjoituspäivä, joka oli 29 päivä tammikuuta 2007, voidaan katsoa toimenpiteen 1 myöntämispäiväksi.

Tuensaajalle aiheutuva valikoiva etu

(86) Toimenpide voidaan katsoa valtiontueksi, jos se on sillä tavoin erityinen tai valikoiva, että se suosii vain tiettyjä yrityksiä tai tiettyä tuotannonalaa.

([12]) Laatinut asianajotoimisto Jadek & Pensa, www.jadek-pensa.si/en (16.4.2012).
([13]) ”Obligacijski zakonik”, Slovenian virallinen lehti 83/2001 muutoksineen.

T u e n s a a j a

(87) SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa viitataan yrityksen käsitteeseen tuensaajan määrittelemiseksi. Kuten unionin tuomioistuimet ovat todenneet, kyseisessä kohdassa tarkoitetun yrityksen ei tarvitse olla yksittäinen oikeushenkilö vaan se saattaa olla konserni. ([14]) Päätettäessä sitä, onko kyseessä kyseisessä kohdassa tarkoitettu yritys, keskeisenä kriteerinä on ”taloudellinen yksikkö”. Taloudellinen yksikkö voi muodostua useasta oikeushenkilöstä. Tässä tapauksessa *Elan* oli oikeushenkilö, jolle myönnettiin pääomankorotus. Myöntämishetkellä *Elanilla* oli neljä tytäryhtiötä, nimittäin *Elan Winter sport*, *Elan Marine*, *Elan* Inventa d.o.o. ja *Marine Nova* d.o.o. (ks. johdanto-osan (6) kappale). Pääomankorotuksen jälkeen *Elan* antoi osakaslainat *Elan Winter sport* -yhtiölle ja *Elan Marine* -yhtiölle. Kyseiset osakaslainat muunnettiin myöhemmin tytäryhtiöiden pääomaksi. Näin ollen on tarkasteltava sitä, hyötyikö pääomankorotuksesta koko konserni vai hyötyivätkö siitä ainoastaan *Elan Winter sport* ja *Elan Marine*.

(88) Ensinnäkin omistussuhteiden osalta todetaan, että *Elan* omisti kokonaan molemmat tytäryhtiöt, jotka ovat siis *Elan Winter sport* ja *Elan Marine*. *Elanilla* on siten määräysvalta kaikessa kyseisten tytäryhtiöiden liiketoiminnassa.

(89) Toiseksi *Elan Winter sport* ja *Elan Marine* ryhtyivät harjoittamaan myöntämishetkellä *Elanin* harjoittamia päätoimintoja, joita olivat suksien ja lumilautojen valmistus sekä huvivenetuotanto. Muut tytäryhtiöt eivät olleet aktiivisia markkinoilla (*Marine Nova d.o.o.*) tai ne tukivat aktiivisesti *Elanin* päätoimintoja (*Elan* Inventa d.o.o.). Itse asiassa, kun *Elan* läpikävi rakenneuudistuksen, *Elan Winter sport* ja *Elan Marine* sulautuivat *Elan*-emoyhtiöön. Tämä on toinen osatekijä, joka osoittaa, että konsernia voidaan pitää tuensaajana.

(90) Edellä esitettyjen argumenttien perusteella tehdään se päätelmä, että koko *Elan*-konserni on katsottava pääomankorotuksen tuensaajaksi. Seuraavaksi on arvioitava, aiheutuuko toimenpiteestä tuensaajalle etua.

E t u

(91) Jos toimenpide täyttää markkinataloussijoittajaperiaatteen edellytykset, etua ei ole aiheutunut. Oikeuskäytännössä on todettu, että markkinasijoittaja pyrkisi maksimoimaan sijoituksensa tuoton olosuhteiden ja etujensa täyttymisen valossa myös silloin, kun se sijoittaa yhtiöön, jonka osakepääomasta se omistaa jo osuuden. ([15]) Tässä nyt käsiteltävänä olevassa tapauksessa on arvioitava, ovatko edunsaajan osakkeenomistajat toimineet kyseisen periaatteen mukaan, eli ovatko ne tehneet sijoituspäätöksensä ennalta sellaisten tietojen perusteella, joiden perusteella voitiin päätellä liiketoimen olevan taloudellisesti kannattava.

(92) Tässä yhteydessä komissio ottaa huomioon olosuhteet, jotka johtivat pääomankorotukseen, sekä tiedot, joihin osakkeenomistajien päätös perustui. Kuten edellä on selostettu, *Elan* ei ollut myöntämishetkellä suuntaviivoissa tarkoitettu vaikeuksissa oleva yritys (ks. johdanto-osan (68)–(73) kappale. Päätös uuden pääoman sijoittamisesta *Elan*-yhtiöön tehtiin riippumattoman konsultointiyrityksen […] laatiman yritysarvioinnin sekä useiden muiden *Elan*-yhtiön ja sen enemmistöosakkaan KAD-yhtiön laatimien asiakirjojen perusteella. *Elan*-yhtiön yksityiskohtainen analyysi pääomankorotuksen vaikutuksista osoitti, että sijoitukset johtaisivat talviurheiluyksikön 15,4 miljoonan euron kumulatiivisen nettotuottoon kaudella 2006–2010 verrattuna ilman pääomankorotusta aiheutuviin 4,8 miljoonan euron kumulatiivisiin nettotappioihin. Myös meriyksikön kumulatiivinen nettotuotto olisi suurempi kaudella 2006–2010, jos pääomankorotus toteutuisi (ks. johdanto-osan (23)–(24) kappale).

(93) Edellä esitetyn perusteella on katsottava, että *Elan*-yhtiön osakkeenomistajat toimivat markkinataloussijoittajaperiaatteen mukaisesti sijoittaessaan rahaa yhtiöön ja ettei toimenpiteestä 1 ole siten aiheutunut tuensaajalle etua. Valtiontuen olemassaolo voidaan sulkea pois jo tällä perusteella, joten arviointia siitä, onko toimenpide 1 seurausta valtion toiminnasta, ei tehdä. Komissio toteaa, ettei toimenpide 1 sisällä valtiontukea.

([14]) Ks. asia 323/82 Intermills v. komissio, Kok. 1984, s. 3809, 11–kohta.
([15]) Asia T-228/99, WestLB v. komissio, Kok. 2003, s. II-435.

5.2.2 **Pääomankorotus vuonna 2008 (Toimenpide 2)**

(94) Kuten toimenpiteen 1 kohdalla, Slovenia väittää, että toimenpide 2 myönnettiin markkinataloussijoittajaperiaatteen mukaisesti ja ettei toimenpiteestä ole siten aiheutunut tuensaajalle etua. Tämän lisäksi pääomankorotus ei Slovenian mukaan johtunut valtiosta (ks. johdanto-osan (53)–(63) kappale). Lopuksi Slovenia katsoo, ettei toimenpide vaikuttanut kauppaan millään lailla, eikä toimenpide vääristänyt kilpailua (ks. johdanto-osan (64) kappale).

Valtion varat ja valtion toiminnaksi katsominen

(95) Jotta toimenpidettä voidaan pitää SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna tukena, sen on oltava suoraan tai välillisesti valtion varoista myönnetty ja sen on oltava seurausta valtion toiminnasta.

(96) Oikeuskäytännön mukaan yrityksen varoja on pidettävä valtion varoina, jos valtio voi käyttämällä määräysvaltaansa kyseisten yritysten suhteen ohjata niiden varojen käyttöä. ([16])

(97) Se, että toimenpiteiden toteuttamiseen osallistunut yritys on valtion, ei riitä osoittamaan, että yrityksen toteuttamat toimenpiteet johtuvat valtiosta. Yhteisöjen tuomioistuin on asiassa *Stardust Marine* selventänyt sitä, mitä valtiosta johtumisella tarkoitetaan. ([17]) Sen mukaan seuraavat seikat osoittavat toimenpiteen johtuvan valtiosta: julkisen yrityksen integroituminen julkishallinnon rakenteeseen, yrityksen toiminnan luonne ja toiminnan harjoittaminen markkinoilla yksityisten toimijoiden kanssa tavanomaisissa kilpailuolosuhteissa, yrityksen oikeudellinen asema (se, sovelletaanko yritykseen julkisoikeutta vai yksityisoikeudellisia yhtiöoikeutta koskevia säännöksiä), viranomaisten harjoittaman yrityksen hallinnointia koskevan ohjauksen määrä tai muu seikka, joka osoittaa konkreettisessa tilanteessa, että viranomaiset ovat osallistuneet toimenpiteestä päättämiseen tai että on epätodennäköistä, että tästä ei ollut kyse, kun otetaan huomioon myös toimenpiteen laajuus, sen sisältö tai sen edellytykset.

(98) Kuten johdanto-osan (54) kappaleessa on todettu, Slovenia vetoaa asiassa *Stardust Marine* annettuun tuomioon ja väittää, etteivät sen omistukset *KAD*- ja *DSU*-yhtiöissä lähtökohtaisesti riitä osoittamaan, että niiden toteuttamat toimenpiteet johtuvat valtiosta. *Triglav Naložbe*- ja *Zavarovalnica Triglav* -yhtiöiden osalta Slovenia katsoo, etteivät kyseiset yhtiöt ole valtion määräysvallan alaisia ja joka tapauksessa, etteivät niiden toteuttamat toimet myöskään johdu valtiosta. Valtion toimenpiteen osalta Slovenia huomauttaa erityisesti siitä, että kaikki *Elan*-yhtiön osakkeenomistajat ovat yksityisoikeuden mukaan perustettuja yhtiöitä. Yksistään tämä seikka osoittaa sen mielestä, että kyseiset yritykset toimivat riittävän itsenäisesti valtioon nähden.

(99) Komissio huomauttaa alustavasti, ettei yksinomaan se tosiseikka, että valtion omistama yhtiö on perustettu yksityisoikeuden mukaan, riitä sulkemaan pois sitä, että sen toimenpiteet johtuvat valtiosta. Ei ole syytä tehdä eroa sellaisten tilanteiden, joissa tuen myöntää suoraan valtio, ja sellaisten tilanteiden välillä, joissa tuen myöntävät julkiset tai yksityiset elimet, jotka valtio perustaa tai nimeää tuen hallinnoimiseksi. Lisäksi, kuten edellä on todettu, yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, että toimenpiteen johtumista valtiosta voidaan osoittaa monilla seikoilla, ja yhtiön yksityisoikeudellinen tai julkisoikeudellinen muoto on vain yksi niistä (ks. johdanto-osan (97) kappale). Näin ollen on tutkittava, onko olemassa muita tosiseikkoja, jotka osoittavat toimenpiteen 2 johtuneen valtiosta.

(100) Tässä yhteydessä komissio huomauttaa, että monet seikat osoittavat valtion olleen aktiivisesti osallinen osakkeenomistajien päätöksessä, joka koski lisäpääoman sijoittamista tuensaajaan. Vaikka Slovenia on sivuuttanut valtion merkitystä *Elan*-yhtiön pelastamisessa kuvaavat tiedotusvälineiden raportit pitäen niitä ”kuulopuheina” tai ”liiallisella yksinkertaistamisella saatuna tuloksena”, kyseiset raportit osoittavat yleisiä käsityksiä hallituksen senhetkisestä teollisuuspoliittisesta lähestymistavasta. Kuten jäljempänä selostetaan, käsitystä siitä, että Slovenian hallitus noudatti kyseisenä ajankohtana aktiivista teollisuuspoliittista lähestymistapaa, tukee Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) arviointi yritysten hyvästä hallintotavasta Sloveniassa. Kyseinen arviointi korostaa

([16]) Asia C-482/99 Ranskan tasavalta v. komissio (Stardust Marine), Kok. 2002, s. I-4397.
([17]) Asia C-482/99 Ranskan tasavalta v. komissio (Stardust Marine), Kok. 2002, s. I-4397, 50–59 kohta.

myös sitä, että hallitus hyväksyi yritysten hyvää hallintotapaa Sloveniassa koskevan uudistuksen toimintasuunnitelman lähes vuosi toimenpiteen 2 toteuttamisen jälkeen, nimittäin vuoden 2009 puolivälissä. ([18]) Näin ollen vuoden 2008 kesäkuussa, kun *Elan*-yhtiön epävarma tilanne oli ilmeinen ulkomaailmalle, media raportoi mahdollisesta valtiontuesta *Elan*-yhtiölle. Saksalainen urheilulehti kirjoitti 6 päivänä kesäkuuta 2008, että huhujen mukaan hallitus aikoi sijoittaa *Elan*-yhtiöön 5,7 miljoonaa euroa kompensoidakseen kulunutta huonoa talvikautta. ([19]) Myös Slovenian tiedotusvälineissä keskusteltiin *Elan*-yhtiön tilanteesta ja painotettiin valtiontuen merkitystä työpaikkojen säilyttämiselle. Esimerkiksi suurin kaupallinen (riippumaton) televisiokanava PopTv raportoi internetsivustollaan 26 päivänä kesäkuuta 2008, että *Elan*-yhtiön johto ja hallintoneuvosto odottivat ratkaisun yhtiön taloudellisiin vaikeuksiin tulevan valtiolta, ja painotti, että jos valtiolta ei saada taloudellista tukea, uhattuna on yli 700 työpaikkaa. ([20])

(101) Jäljempänä yksityiskohtaisemmin esitetyn mukaisesti julkisten viranomaisten osallisuus tai epätodennäköisyys siitä, etteivät ne ole osallisia, on ilmeisin *Elan*-yhtiön pääosakkeenomistajan KAD-yhtiön (se omisti 57,61 prosenttia *Elan*-yhtiön osakkeista pääomankorotuksen hetkellä) ja DSU-yhtiön (se omisti silloin 17,34 prosenttia *Elan*-yhtiön osakkeista) kohdalla. Jopa riippumaton konsultointiyritys […] kiinnitti 22 päivänä joulukuuta 2006 päivätyssä arviointiraportissaan huomiota poliittisten näkökohtien merkitykseen *KAD*- ja *DSU*-yhtiöiden päätöksenteossa. ([21]) Analysoidessaan *Elan*-yhtiön *(*aiemmin *Skimar d.o.o.)* mahdollista yksityistämistä […] totesi, että yhtiön kaksi omistajaa *KAD* ja *DSU* olivat kokonaan valtion omistamia ja että sen takia oli mahdollista, että niiden myyntipäätöksellä olisi sekä poliittiset että taloudelliset perusteet.

(102) Komissio vahvistaa jokaisen osakkeenomistajan osalta, oliko se valtion valvonnassa ja voidaanko pääomankorotukseen käytettyjä varoja pitää valtion varoina. Tämän lisäksi komission on määritettävä, johtuiko päätös pääomankorotuksen antamisesta *Elan*-yhtiölle valtiosta. Tätä varten komissio kiinnittää erityistä huomiota kunkin osakkeenomistajan hallintoneuvoston kokoonpanoon ja siihen, oliko hallintoneuvoston hyväksyttävä *Elan*-yhtiölle vuonna 2008 annettu pääomankorotus. Sen jälkeen komissio tutkii muita osatekijöitä, jotka osoittavat julkisten viranomaisten olleen osallisia toimenpiteen hyväksymiseen tai joiden perusteella on pidettävä epätodennäköisenä, etteivät ne olleet siihen osallisia

K A D

(103) Komissio huomauttaa, että Slovenia omisti kaikki *KAD:n*, joka oli myöntämishetkellä *Elan*-yhtiön pääosakkeenomistaja, osakkeet. Slovenian hallitus nimitti *KAD*:n edustajiston ja hallintoneuvoston jäsenet (ks. johdanto-osan (11) kappale). *KAD:n* yhtiöjärjestyksen mukaan viimeksi mainitun suostumus tarvitaan liiketoimen tekemistä varten, kun transaktion arvo on yli yksi prosentti *KAD:n* osakepääomasta. Arvioinnin kohteena olevaa pääomankorotusta pidettiin sellaisena liiketoimena ja *KAD:n* hallintoneuvosto suostui käsittelyn jälkeen *Elan*-yhtiön pääomankorotuksen 134. kokouksessaan, joka pidettiin 10 päivänä heinäkuuta 2008, ja 135. kokouksessaan elokuussa 2008. ([22])

(104) Koska Slovenia omistaa *KAD:n*, voidaan olettaa, että sen asema mahdollistaa yrityksen valvonnan ja että *KAD:n* varoja voidaan periaatteessa pitää valtion varoina. Toisin kuin Slovenia katsoo, tämä päätelmä ei muutu sen tosiseikan johdosta, että pääomankorotukseen käytetyt varat olisivat peräisin *KAD:n* osingoista, koroista ja muista tuloista. Osinkojen, korkojen ja muiden tulojen, jotka olisi sen sijaan voitu maksaa yhtiön pääosakkaana olevalle valtiolle, käyttäminen vähentää valtion varoja ja sitä voidaan siten pitää valtion varojen käyttönä. ([23])

(105) Sen osalta, johtuuko toimenpide 2 valtiosta, komissio katsoo, ettei *KAD* olisi sijoittanut pääomaa ilman julkisten viranomaisten vaikutusta sen päätöksentekoon. Valtion voimakas vaikutus ei ole pääteltävissä pelkästään niiden tosiseikkojen perusteella, että Slovenia oli kyseisenä ajankohtana *KAD:n* ainoa osakkeenomistaja, Slovenia oli

([18]) OECD:n katsaus: Corporate Governance in Slovenia, 28.3.2011, s. 9. http://www.oecd.org/document/58/0,3746,en_2649_34813_47492282_1_1_1_1,00.html

([19]) "Gerüchten zufolge will die Regierung für Verluste nach dem schlechten Winter Elan eine Finanzspritze von EUR 5,7 Mio Euro zukommen lassen." Sport Artikel Zeitung "SAZsport" (9.6.2008): "Zweiter Abgang an der Spitze".

([20]) https://24ur.com/novice/gospodarstvo/kriticne-razmere-v-elanu_comment_p1_a19.html?&page=1&p_all_items=19

([21]) […], A Valuation of the Skimar Group, 22.12.2006, s. 28.

([22]) Ks. kokouksen pöytäkirja: "[…] hyväksyy, että johtokunta toteuttaa kaikki tarvittavat toimet *KAD:n* Skimar, d.o.o. -yhtiöön tekemän sijoituksen arvon suojaamiseksi ja maksimoimiseksi, mukaan lukien yhtiön pääomapohjan vahvistaminen, oikeassa suhteessa Kapitalska družba, d.d:n ja Prvi pokojninski sklad RS:n osuuteen, joka on yhteensä 57,606 prosenttia ja jonka enimmäismäärä on 5 761 000,00 euroa".

([23]) Asiassa C-6/97 Italia v. komissio (Kok. 1999, s. I-2981, 22 kohta) julkisasiamies toteaa, että "ratkaisevaa ei ole toimenpiteen muoto eikä missään tapauksessa sen oikeudellinen luonne tai tavoite, vaan tulos, johon se johtaa. Kaikki toimenpiteet, joilla perustetaan valtion varoja vastaavasti vähentäviä taloudellisia etuja — – ovat pääsääntöisesti perustamissopimuksen [107] artiklan mukaista valtiontukea".

nimittänyt kaikki *KAD:n* hallintoneuvoston jäsenet ja että hallintoneuvoston oli pitänyt varsinaisesti hyväksyä liiketoimi. Eräs muu seikka, joka osoittaa valtion olleen tiiviisti mukana *KAD:n* päätöksenteossa on se, että Slovenian hallituksen edustajat osallistuvat kaikkiin edustajiston ja hallintoneuvoston kokouksiin (ks. johdanto-osan (45) kappale).

(106) Hallituksen vaikutusta *KAD:n* (ja toisen valtion määräysvalvonnassa olevan rahaston, *SOD*-elvytysrahaston) päätöksentekoon teollisuuspoliittisten tavoitteiden toteuttamiseksi painotetaan myös OECD:n arvioinnissa yritysten hyvästä hallintotavasta Sloveniassa: ”Molemmat rahastot ovat antaneet hallitukselle vahvan mekanismin yksityistettyjen yritysten hallitukseen ja johtoportaaseen vaikuttamiselle ja lopulta aktiivisen aseman käyttämiseen omistajamuutoksista päätettäessä. Tämän syynä vaikuttaa olleen osittain (ainakin aluksi) toive hallita sitä, missä laajuudessa ulkomaalaiset yritykset saivat määräysvaltaa tärkeissä kotimaisissa yrityksissä ja teollisuudenaloilla. Suoran ja välillisen omistuksen laajuus on mahdollistanut sen, että aiemmilla hallituksilla on voinut olla hyvin merkittävä, ja joskus peitelty, rooli Sloveniassa olevien kaupallisten yritysten toiminnan ja yritysten valvontaa koskevien markkinoiden taustavaikuttajana”. ([24])

(107) Lisäksi Slovenian hallituksen asiakirjassa ”Rakennesopeutukset 2010 ja 2011” ([25]) korostetaan sitä roolia, joka *KADilla* ja valtion valvomalla *SOD*-elvytysrahastolla oli Slovenian teollisuuspoliittisten tavoitteiden toteuttamisessa, esimerkiksi avustuksen antamisessa *Elan*-yhtiölle. Otsikon 2.1.1. ”*Julkisen viraston perustaminen valtion omistamien yritysten hallintoa varten ja KAD:n ja SOD:n yritysjärjestely*” alla todetaan seuraavaa: ”Rakenneuudistus merkitsee sitä, että KAD ja SOD on vapautettava kaikista strategisista sijoituksista: … — huonot sijoitukset, joista on tullut strategisia, koska valtio haluaa tarjota niille tukea vaikeuksien voittamiseksi (Mura, Elan)”. Luonnehdinta, että *KADin Elan*-yhtiöön tekemä sijoitus on tullut strategiseksi, ”koska valtio haluaa tarjota niille tukea”, on jyrkässä ristiriidassa sen kanssa, että Slovenia on väittänyt *KADin* olleen päätöksenteossaan itsenäinen (ks. johdanto-osan (56) kappale). Hallituksen asiakirjassa selitetään, että huonojen strategisten sijoitusten siirto puolivaltiollisista yrityksistä suoraan valtiolle oli ennen kaikkea henkilöstöön liittyvä tehtävä ja että *KAD:n* ja *SOD:n* perustama rakenneuudistusyhtiö *PDP* oli siirretty suoraan valtion omistukseen, sillä työryhmä ei voinut enää olla osa *KAD*- ja *SOD*-yhtiöitä. ([26])

(108) Komissio kehotti Sloveniaa esittämään huomautuksensa asiakirjoista, joihin edellä on viitattu. Slovenia vahvisti, ettei *Elan*-yhtiön pääomittamiseen liittynyt hallituksen päätöstä. Slovenia korosti, että OECD:n arvioinnissa, jossa kuvataan, miten KAD ja SOD ovat antaneet hallitukselle vahvan mekanismin yksityistettyjen yritysten hallitukseen ja yritysjohtoon vaikuttamiseen, ei mainittu DSU-, Zavarovalnica Triglav- ja Triglav Naložbe -yhtiöitä, ja että Slovenian hallituksen asiakirjassa ei mainittu mistään valtion vaikutusmahdollisuuksista suoraan tai välillisesti Zavarovalnica Triglav- tai Triglav Naložbe -yhtiöiden omistamiin varoihin. Lisäksi Slovenia kiinnittää huomion seuraavaan katkelmaan OECD:n arvioinnissa: ”keskitetyn koordinaation puute on tuottanut vaikeuksia hallituksen omistusoikeuksien tehokkaalle hallinnalle”. Slovenia selittää edelleen, että KAD on aina ollut valtiovarainministeriön vastuulla. Talousministeriö on puolestaan vastannut valmistusalasta, johon *Elan* kuuluu. Slovenia korostaa Slovenian hallituksen asiakirjan, jossa viitataan strategisiksi muuttuneisiin huonoihin sijoituksiin, osalta, että Mura, joka oli *Elan*-yhtiön ohella asiakirjassa esitetty toinen esimerkki tällaisista sijoituksista, oli jäänyt konkurssimenettelyyn vuonna 2009.

(109) Slovenian huomautukset eivät osoita vääriksi edellä esitettyjä argumentteja, jotka osoittavat julkisten viranomaisten olleen osallisia toimenpiteen hyväksymiseen tai joiden perusteella on pidettävä epätodennäköisenä, etteivät ne olleet siihen osallisia. Huomautus siitä, ettei hallitus ollut osallinen pääomittamista koskevaan päätökseen on pelkkä väite. Se seikka, ettei OECD:n arvioinnissa mainita nimenomaisesti DSU-, Zavarovalnica Triglav- ja Triglav Naložbe -yhtiöitä ja se seikka, että siinä puhutaan keskitetyn koordinaation puutteesta, eivät muuta OECD:n

([24]) OECD:n katsaus: Corporate Governance in Slovenia, 28.3.2011, s. 9. http://www.oecd.org/document/58/0,3746,en_2649_34813_47492282_1_1_1_1,00.html

([25]) ”Rakennesopeutukset 2010 ja 2011” (Strukturne prilagoditve v letih 2010 in 2011), Slovenian tasavallan hallitus, lokakuu 2009, s. 12. http://www.svrez.gov.si/fileadmin/svez.gov.si/pageuploads/docs/strukturne_prilagoditve/Structural_adjustmements_SLO_EN.pdf

([26]) ”Rakennesopeutukset 2010 ja 2011” (Strukturne prilagoditve v letih 2010 in 2011), Slovenian tasavallan hallitus, lokakuu 2009, s. 13. http://www.svrez.gov.si/fileadmin/svez.gov.si/pageuploads/docs/strukturne_prilagoditve/Structural_adjustmements_SLO_EN.pdf,

arvioinnin antamaa kokonaiskuvaa, eli sitä, että Slovenian hallitus toimi aktiivisesti taloudessa ja teollisuuspoliittisten tavoitteiden toteuttamisessa. Tarkemmat tiedot valtion määräysvallasta yrityksissä, joita ei ole nimenomaisesti mainittu OECD:n arvioinnissa ja Slovenian hallituksen asiakirjassa, eli Triglav Naložbe- ja Zavarovalnica Triglav -yhtiöt, annetaan jäljempänä. Samanaikaisesti tulee muistaa, että kyseiset yritykset olivat vähimmäisosakkaita, jotka omistivat vain 25 prosenttia *Elan*-yhtiön osakkeista. Lopuksi, tämän tapauksen arvioinnin kannalta ei ole merkitystä sillä, että hallituksen asiakirjassa mainittu toinen ”strategisena sijoituksena” pidetty, vaikeuksissa ollut yritys asetettiin konkurssiin.

(110) Edellä esitetyn perusteella tehdään se päätelmä, että *KAD:n* pääomasijoitus *Elan*-yhtiöön vuonna 2008 on tehty valtion varoista ja se on seurausta Slovenian toiminnasta.

K A D - P P S

(111) Johdanto-osan (12) kappaleessa selostetun mukaisesti *KAD* hallinnoi *PPS:ää* ja valvoo sen osakkeenomistuksia. Tästä syystä *KAD-PPS:n* osallisuutta pääomankorotukseen tulisi arvioida samoilla perusteilla kuin *KAD:n* osallisuutta. Todellisuudessa *KAD:n* hallintoneuvoston suostumus pääomankorotukseen 10 päivänä heinäkuuta 2008 pidetyssä 134. kokouksessa sisälsi myös suostumuksen pääomankorotukseen *PPS:n* puolesta. ([27]) Tämä pitää paikkansa myös elokuussa 2008 pidetyssä *KAD:n* hallintoneuvoston 135. kokouksessa tehdyn päätöksen osalta.

(112) Siksi tehdään se päätelmä, että *KAD-PPS:n* pääomasijoitus *Elan*-yhtiöön vuonna 2008 on tehty valtion varoista ja se on seurausta Slovenian toiminnasta.

D S U

(113) Komissio panee merkille, että *DSU* oli myöntämishetkellä kokonaan valtion omistama. Sen hallintoneuvostossa on kolme jäsentä, joista kaksi nimittää osakkeenomistaja, toisin sanoen Slovenia (ks. johdanto-osan (13) kappale). Pääomankorotusten aikaan valtio oli nimittänyt myös kolmannen jäsenen. Yhtiöjärjestyksen mukaan hallintoneuvosto tekee päätökset äänten enemmistöllä ja se ohjaa *DSU:n* liiketoiminnan hallinnointia. Todellisuudessa *DSU:n* hallintoneuvosto tutki ja hyväksyi pääomankorotuksen antamisen *Elan*-yhtiölle ylimääräisessä istunnossa 11 päivänä heinäkuuta 2008 ja muutti päätöstään osittain 26 päivänä elokuuta 2008 ja 8 päivänä syyskuuta 2008 pidetyissä istunnoissa. ([28])

(114) Koska Slovenia omistaa *DSU:n*, voidaan olettaa, että sen asema mahdollistaa yrityksen valvonnan ja että *DSU:n* varoja voidaan periaatteessa pitää valtion varoina. Toisin kuin Slovenia katsoo, tämä päätelmä ei muutu sen tosiseikan johdosta, että pääomankorotukseen käytetyt varat ovat peräisin *DSU:n* osingoista, koroista ja muista tuloista, kuten johdanto-osan (104) kappaleessa on selostettu.

(115) Sen osalta, johtuuko toimenpide 2 valtion toiminnasta, on otettava huomioon, että *DSU:n* ainoa osakas Slovenia oli nimittänyt kaikki kolme hallintoneuvostossa myöntämishetkellä ollutta jäsentä, ja että hallintoneuvoston oli pitänyt varsinaisesti hyväksyä liiketoimi. Kuten edellä on todettu, poliittisten näkökohtien vaikutus *DSU:n* päätöksentekoon on vahvistettu […] 22 päivänä joulukuuta 2006 annetussa arviointiraportissa. ([29]) Myös sitä seikkaa, että vuonna 2010 *KAD* ja *DSU* siirsivät osuutensa *Elan*-yhtiöstä rahoitusalan holdingyhtiö *PDP:lle,* on tarkasteltava niiden edellä esitettyjen selvitysten valossa, jotka koskevat kysymystä siitä, miten Slovenian hallitus päätti toimia niiden puolivaltiollisten sijoitusten kanssa, joista oli tullut strategisia sen takia, että valtio halusi antaa yhtiöille tukea niiden vaikeuksien voittamiseksi. Komissio ottaa huomioon muut yhdistävät olosuhteet, jotka osoittavat julkisten viranomaisten olleen osallisia toimenpiteen hyväksymiseen tai joiden perusteella on pidettävä epätodennäköisenä, etteivät ne olleet siihen osallisia, ja katsoo, ettei *DSU* olisi sijoittanut pääomaa ilman julkisten viranomaisten vaikutusta sen päätöksentekoon.

(116) Siksi tehdään se päätelmä, että *DSU:n* pääomasijoitus *Elan*-yhtiöön vuonna 2008 on tehty valtion varoista ja se on seurausta Slovenian toiminnasta.

([27]) Ks. alaviite 22.
([28]) Ks. 8.9.2008 pidetyn kokouksen pöytäkirja: […].
([29]) […], A Valuation of the Skimar Group, 22.12.2006, s. 28.

Z a v a r o v a l n i c a T r i g l a v

(117) Slovenia ei omista *Zavarovalnica Triglav* -yhtiötä suoraan. Komissio huomauttaa kuitenkin, että Slovenia omistaa välillisesti kaksi kolmasosaa *Zavarovalnica Triglav* -yhtiöstä (ks. johdanto-osan (14) kappale). Sen pääosakkaat ovat eläke- ja työkyvyttömyysvakuutuslaitos *ZIPZ* ja slovenialainen vastuuvakuutusyhtiö *SOD*. Molemmat ovat kokonaan valtion omistuksessa. Yhdenkään *Zavarovalnica Triglav* -yhtiön osakkaan omistusosuus yhtiöstä ei ole suurempi kuin 1,8 prosenttia.

(118) Viisi *Zavarovalnica Triglav* -yhtiön hallintoneuvoston kahdeksasta jäsenestä, mukaan lukien puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja, ovat osakkeenomistajien edustajia, jotka osakkeenomistajat nimittävät. Kuten johdanto-osan (14) kappaleessa on selvitetty, *Zavarovalnica Triglav* -yhtiön enemmistöosakkaat ovat kokonaan valtion omistamia. Siksi periaatteessa valtio nimittää viisi hallintoneuvoston jäsentä ja hallintoneuvoston jäsenet edustavat valtiota. Komissio huomauttaa, että *Zavarovalnica Triglav* -yhtiön johtokunta äänesti pääomankorotuksen puolesta *Elan*-yhtiön yleiskokouksessa 28 päivänä elokuuta 2008, mutta se teki niin sillä ehdolla, että hallintoneuvosto antaa liiketoimelle suostumuksensa. Hallintoneuvosto hyväksyi pääomankorotuksen 4 päivänä syyskuuta 2008. ([30])

(119) Koska Slovenia omisti välillisesti kaksi kolmasosaa *Zavarovalnica Triglav* -yhtiön osakkeista, voidaan olettaa, että sen asema mahdollistaa yrityksen valvonnan ja että *Zavarovalnica Triglav* -yhtiön varoja voidaan periaatteessa pitää valtion varoina.

(120) Huomiota tulee kiinnittää siihen seikkaan, että valtio nimittää enemmistön *Zavarovalnica Triglav* -yhtiön hallintoneuvoston jäsenistä, mukaan lukien puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan, ja että hallintoneuvoston piti antaa suostumuksensa transaktiolle.

(121) Kun otetaan huomioon myös muut yhdistävät olosuhteet, jotka selvästi osoittavat julkisten viranomaisten olleen osallisia toimenpiteen hyväksymiseen tai joiden perusteella on pidettävä epätodennäköisenä, etteivät ne olleet siihen osallisia, toimenpiteen katsotaan johtuneen Sloveniasta.

T r i g l a v N a l o ž b e

(122) Slovenia ei omista *Triglav Naložbe* -yhtiötä suoraan. Komissio panee kuitenkin merkille, että Slovenia omistaa välillisesti enemmistön *Triglav Naložbe* -yhtiön osakkeista. Toimenpiteen myöntämishetkellä 80 prosenttia *Triglav Naložbe* -yhtiön osakkeista oli tosiasiallisesti *Zavarovalnica Triglav* -yhtiön omistuksessa. Slovenia puolestaan omistaa välillisesti enemmistön *Zavarovalnica Triglav* -yhtiön osakkeista (ks. johdanto-osana (14) kappale). Slovenia omistaa siten välillisesti yli 51 prosenttia *Triglav Naložbe* -yhtiön osakkeista. Yhdenkään yhtiön osakkaan omistusosuus yhtiöstä ei ole suurempi kuin 0,67 prosenttia.

(123) Kolme hallintoneuvoston jäsenistä on osakkeenomistajien edustajia, jotka osakkeenomistajat valitsevat. Koska valtio on välillisesti *Triglav Naložbe* -yhtiön enemmistöosakas, on otettava huomioon se, että valtio voi päättää, kenet hallintoneuvostoon nimitetään Slovenian edustajaksi. *Triglav Naložbe* -yhtiön hallintoneuvoston piti hyväksyä *Elan*-yhtiölle annettu pääomankorotus, ja se tekikin niin 7. ylimääräisessä kokouksessaan 3 päivänä syyskuuta 2008. ([31])

(124) Koska Slovenia omisti välillisesti enemmistön *Zavarovalnica Triglav* -yhtiöstä, voidaan olettaa, että sen asema mahdollisti yrityksen valvonnan ja että *Triglav Naložbe* -yhtiön varoja voidaan periaatteessa pitää valtion varoina. Toisin kuin Slovenia katsoo, tämä päätelmä ei muutu sen tosiseikan johdosta, että pääomankorotukseen käytetyt varat olivat peräisin lainasta, kuten johdanto-osan (104) kappaleessa on selostettu.

([30]) Ks. 4.9.2008 pidetyn kokouksen pöytäkirja: "Hallintoneuvosto antaa suostumuksensa *Zavarovalnica Triglav*, d.d:n osallistumiselle Skimar, d.o.o:n pääomankorotukseen 1 200 000,00 eurolla […]".

([31]) Ks. kokouksen pöytäkirja: "tutkittuaan Skimar d.o.o. -yhtiötä koskevaa sijoitusraporttia sekä 28.8.2008 pidetyn viime yhtiökokouksen päätöksiä hallintoneuvosto antaa tukensa johtokunnan aktiiviselle osallistumiselle yhtiön elvyttämiseen ja näin ollen myös tarvittavalle pääomapohjan vahvistamiselle yhteensä 10 miljoonalla eurolla, suhteellisina osuuksina […]."

(125) Pitäen mielessä, että valtio nimittää kaikki *Triglav Naložbe* -yhtiön hallintoneuvoston jäsenet ja että hallintoneuvoston piti antaa suostumuksensa pääomankorotukselle, ja ottaen huomioon muut edellä selvitetyt tärkeät seikat, jotka selvästi osoittavat julkisten viranomaisten olleen osallisia toimenpiteen hyväksymiseen tai joiden perusteella on pidettävä epätodennäköisenä, etteivät ne olleet siihen osallisia, toimenpiteen katsotaan johtuneen Sloveniasta.

P ä ä t e l m ä t

(126) *Elan*-yhtiön osakkeenomistajien hallintoneuvostojen kokoonpanon ja sen seikan vuoksi, että hallintoneuvostojen piti antaa suostumuksensa vuonna 2008 toteutetulle pääomankorotukselle, on jo ilmeistä, että kyseinen toimenpide johtui valtiosta. ([32])

(127) Lisäksi komissiolla on — kuten edellä on todettu — vahva näyttö, joka osoittaa valtion olleen läheisesti osallinen *Elanin* pääosakkaan *KAD:n* (se omisti 57,61 prosenttia *Elanin* osakkeista pääomankorotuksen hetkellä) ja *DSU:n* päätöksentekoon. Nämä seikat perustuvat OECD:n raporttiin, […]:n raporttiin, Slovenian hallituksen julkaisemiin asiakirjoihin ja lehdistöraportteihin.

(128) Lisäksi *Elan*-yhtiön viiden osakkeenomistajan, jotka olivat kaikki valtion määräysvallassa, yhtäläinen käyttäytyminen osoittaa valtion olleen osallinen osakkeenomistajien päätökseen, sillä olisi epätodennäköistä, että viisi yksityistä ja itsenäistä toimijaa suostuisivat sijoittamaan pääomaa vaikeuksissa olevaan yritykseen samaan aikaan ja samoilla ehdoilla.

(129) Edellä esitetyn perusteella katsotaan, että toimenpide 2 on myönnetty valtion varoista ja se on johtunut Sloveniasta.

Tuensaajalle aiheutuva valikoiva etu

(130) Toimenpide voidaan katsoa valtiontueksi, jos se on sillä tavoin erityinen tai valikoiva, että se suosii vain tiettyjä yrityksiä tai tiettyä tuotannonalaa.

(131) Todetaan, että koko *Elan*-konserni on katsottava vuonna 2008 toteutetun pääomankorotuksen edunsaajaksi samoista syistä kuin toimenpide 1 (ks. johdanto-osan (87)–(90) kappale). Seuraavaksi on arvioitava, aiheutuuko toimenpiteestä tuensaajalle etua.

(132) Jos toimenpide täyttää markkinataloussijoittajaperiaatteen edellytykset, etua ei ole aiheutunut. Kuten edellä on selitetty, markkinasijoittaja pyrkisi maksimoimaan sijoituksensa tuoton (ks. johdanto-osan (91) kappale).

(133) Tässä yhteydessä komissio huomauttaa ensiksi, että *Elan* oli toimenpiteen 2 myöntämishetkellä suuntaviivoissa tarkoitettu vaikeuksissa oleva yritys (ks. johdanto-osan (74) kappale). Lisäksi, Slovenian mukaan vuoden 2008 alussa *Elan*-yhtiötä uhkasi maksukyvyttömyys ja sen likviditeettivaje oli [12,6–15 miljoonaa] euroa.

(134) Slovenia väittää, että *Elan*-yhtiön osakkaiden päätös lisäpääoman sijoittamisesta perustui useisiin *Elan*-yhtiön ja ulkopuolisten neuvonantajien laatimiin asiakirjoihin, jotka osoittavat päätöksen olleen perusteltu.

(135) Vaikka *Elan*-yhtiö todellisuudessa laati konsernille pitkän aikavälin suunnitelman vuosille 2008–2012, on todettava, että kyseisessä suunnitelmassa ennakoitiin 25 miljoonan euron pääomanlisäystä perustaksi riittävien tuottojen saavuttamiselle tulevaisuudessa ja että *Elan*-yhtiön osakkeenomistajat katsoivat, ettei kyseinen pitkän aikavälin suunnitelma riittänyt pääomankorotuksen toteuttamiseen sillä summalla. Vuoden 2008 elokuun tervehdyttämissuunnitelma sisälsi enimmäkseen ennusteita, eikä siinä ollut suunniteltua pääomankorotusta koskevia tietoja. *Elan*-yhtiö huolehti pitkän aikavälin suunnitelman 2008–2012 ja tervehdyttämissuunnitelman laatimisesta ilman

([32]) Komission päätös 2008/948/EY, tehty 23 päivänä heinäkuuta 2008, Saksan toimenpiteistä DHL:n ja Leipzig/Hallen lentoaseman hyväksi 48/06 (ex N 227/06) (EUVL L 326, 23.12.2008, s. 1–36), johdanto-osan (184)–(186), (226) ja (227) kappale; komission päätös, tehty 17 päivänä kesäkuuta 2008, Frankfurt-Hahnin lentoasemasta — väitetty valtiontuki lentoasemalle ja sopimus Ryanairin kanssa, C 29/2008 (EUVL C 12, 17.1.2009, s. 6), johdanto-osan (212)–(218) kappale.

ulkopuolista neuvonantajaa. Toinen asiakirja, jonka Slovenia esitti toisen pääomankorotuksen osalta, oli päivätty heinäkuussa 2008, ja se sisälsi KAD:n laatimat ennakkotiedot *Elan*-yhtiön arvosta. Kyseinen asiakirja ei kuitenkaan tue Slovenian argumenttia siitä, että *Elan*-yhtiön osakkeenomistajat toimivat varovaisten sijoittajien tavoin, sillä ennakkotietojen mukaan, mikäli mahdolliset vastuut otetaan huomioon, heinäkuussa 2008 *Elan*-yhtiön negatiivinen oma pääoma oli [29,5–34] miljoonaa euroa. Lisäksi ennakkotiedot osoittavat, että *Elan*-yhtiön pitkän aikavälin suunnitelman 2008–2012 mukaiset odotukset saattavat olla hyvin ylioptimistisia aiempiin kokemuksiin verrattuina, jolloin yrityksen arvo olisi vieläkin alhaisempi.

(136) Slovenia esitti myös *Elan*-yhtiön arvonmäärityksen diskontatun kassavirran menetelmällä. Arvonmäärityksen laati […] kesäkuussa 2008 ja siinä todettiin, että *Elan*-yhtiön markkina-arvo oli vielä 31 päivänä joulukuuta 2007 ollut positiivinen, [35–40] miljoonaa euroa. Kuten edellä on selostettu (ks. johdanto-osan (70)–(74) kappale), *Elanin* tilanne kuitenkin huononi vakavasti vuoden 2008 aikana. Tällaisen kehityksen perusteella on katsottava, että edellä mainittu arvonmääritys on 28 päivänä elokuuta 2008, kun *Elanin* osakkaat päättivät pääomankorotuksesta, vanhentunut eikä sen perusteella voida osoittaa, että *Elanin* osakkaat toimivat varovaisten markkinasijoittajien tavoin erityisesti, kun otetaan huomioon toiseen pääomankorotukseen liittyvät olosuhteet.

(137) Kuten kohdassa (32) on selvitetty, osakkaat asettivat kaikkien pääomankorotuksien ehdoksi sen, että pankit suostuvat ennalta *Elan*-yhtiön olemassa olevien lainojen uudelleenjärjestelyyn. *Elan*-yhtiön osakkaat myönsivät pääomankorotuksen siitä huolimatta, ettei tällaista sopimusta ollut tehty ennen pääomankorotusta, sillä muuten *Elan*-yhtiön olisi pitänyt hakeutua konkurssiin.

(138) Jos pankit olisivat suostuneet lainojen uudelleenjärjestelyyn ennen pääomankorotusta, se olisi voinut olla merkki siitä, että ne uskoivat *Elan*-yhtiön tulevan jälleen kannattavaksi. Näin ei kuitenkaan käynyt, vaan päinvastoin eräs pankeista haki jopa tuomioistuimen päätöksen *Elan*-yhtiötä vastaan velkasaamisten täytäntöönpanoa varten. Pankin kantaa voidaan pitää merkkinä siitä, ettei markkinoilla uskottu *Elan*-yhtiön tulevan jälleen kannattavaksi.

(139) Tämän lisäksi on otettava myös huomioon se, että osakkaat olivat jo vuonna 2007 sijoittaneet *Elan*-yhtiöön 10,225 miljoonaa euroa, ilman että syntyi tulosta. Selvyyden vuoksi on todettava, että vaikka vuoden 2007 pääomankorotus perustui niin sanottuun strategiseen kehityssuunnitelmaan, jonka perusteella *Elan*-yhtiö oli alun perin pyytänyt 20,2 miljoonan euron sijoitusta, vuonna 2008 tehtyä 10 miljoonan euron pääomasijoitusta ei voida pitää toisena, alkuperäiseen strategiseen kehityssuunnitelmaan perustuvana sijoituseränä. Vuonna 2008 tehty pääomankorotus oli tarpeen maksukyvyttömyyden välttämiseksi kattamalla *Elan*-yhtiön likviditeettivaje ja tappiot. Pääomaa ei ollut tarkoitettu strategisessa kehityssuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin (ks. johdanto-osan (23) kappale).

(140) Lopuksi, komissio huomauttaa, että kaikki osakkaat olivat toimenpiteen myöntämishetkellä valtion omistamia, toisin sanoen pääomankorotukseen ei ollut osallisena yhtään yksityistä osakasta.

(141) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, ettei toimenpidettä 2 ollut myönnetty yksityistä markkinataloussijoittajaa koskevan periaatteen mukaisesti ja että toimenpiteestä 2 on aiheutunut *Elan*-yhtiölle etua.

Kilpailun vääristyminen ja vaikutus kauppaan

(142) Komissio toteaa, että tuensaaja toimii kilpailulle avoimilla markkinoilla. Tällaiselle yritykselle myönnetty valtiontuki voi antaa sille etua suhteessa muihin kilpailijoihin, jotka eivät saa vastaavia tukia. Toisin kuin Slovenia katsoo, tässä yhteydessä ei ole olennaista, oliko *Elanin* kilpailijoilla suurempi markkinaosuus kuin *Elanilla* tai saivatko kyseiset kilpailijat varoja myös osakkeenomistajiltaan.

(143) Kun jäsenvaltion myöntämä tuki vahvistaa yrityksen asemaa unionin sisäisessä kaupassa verrattuna muihin, kilpaileviin yrityksiin, tuen on katsottava vaikuttavan unionin sisäiseen kauppaan. ([33]) Tuensaaja valmistaa ja markkinoi suksia ja huviveneitä, jotka ovat tuotteita, joilla käydään kauppaa jäsenvaltioiden välillä.

([33]) Ks. erityisesti asia 730/79 Philip Morris v. komissio, Kok. 1980, s. 2671, 11 kohta; asia C-53/00 Ferring, Kok. 2001, s. I-9067, 21 kohta; asia C-372/97 Italia v. komissio, Kok. 2004, s. I-3679, 44 kohta.

(144) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, että toimenpide 2 voi vääristää kilpailua ja vaikuttaa kauppaan.

5.2.3 **Valtiontukea koskeva päätelmä**

(145) Edellä esitettyjen perusteiden johdosta komissio katsoo, että toimenpide 2 sisältää SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea *Elanille*. Slovenia ei ole noudattanut SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua täytäntöönpanokieltoa.

5.3 TUEN SOVELTUVUUS

(146) SEUT-sopimuksen 107 artiklan 2 ja 3 kohdassa määrätään poikkeuksista yleissääntöön, joka koskee SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontuen soveltumattomuutta sisämarkkinoille.

(147) Tässä yhteydessä on huomattava, että todistustaakka tuen soveltuvuudesta sisämarkkinoille SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdasta poiketen on pääsääntöisesti asianomaisella jäsenvaltiolla, jonka on näytettävä toteen, että tämän poikkeuksen edellytykset täyttyvät. ([34])

(148) Komissio arvioi toimenpiteen 2 soveltuvuutta näiden poikkeusten pohjalta. Kun otetaan huomioon, että kyseinen toimenpide myönnettiin vaikeuksissa olevalle yritykselle (ks. edellä oleva 5.1 kohta), komissio arvioi ensin toimenpiteen soveltuvuutta pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivojen mukaan. Toiseksi tarkastellaan, voitaisiinko toimenpidettä pitää sisämarkkinoille soveltuvana jollain muulla perusteella.

5.3.1 **Pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivat**

(149) Pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivojen 33 kohdan mukaan ainoastaan vaikeuksissa olevat yritykset voivat saada pelastamis- ja rakenneuudistustukea. *Elan* on tukikelpoinen, koska sen voidaan katsoa olleen vaikeuksissa oleva yritys toisen pääomankorotuksen aikaan (ks. johdanto-osan (74) kappale).

(150) Pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivojen mukaan **pelastamistuen** on täytettävä tietyt vaatimukset. Kyseinen toimenpide ei täytä niitä kaikkia:

a) Ensinnäkin toimenpidettä ei myönnetty lainana tai takauksena, vaan kyseessä oli pääomankorotus (pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivojen 25 kohdan a alakohta).

b) Toiseksi toimenpide ei päättynyt kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun ensimmäinen lainaerä siirrettiin yritykselle (pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivojen 25 kohdan a alakohta).

c) Kolmanneksi Slovenia ei toimittanut kuuden kuukauden kuluessa toimenpiteen ensimmäisestä täytäntöönpanosta rakenneuudistus- tai selvityssuunnitelmaa tai todisteita siitä, että takaus on päättynyt (pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivojen 25 kohdan c alakohta).

(151) Kyseisiä pääomankorotuksia ei näin ollen voida pitää pelastamistukena.

(152) Toimenpide ei täytä myöskään kaikkia pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivoissa asetettuja **rakenneuudistustukea** koskevia vaatimuksia, sillä vastasuoritteita, jotka olisivat voineet kompensoida kaupankäynnin edellytyksiä haittaavia vaikutuksia, ei ole toteutettu.

(153) Pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivojen 38–42 kohdan mukaan rakenneuudistuksen yhteydessä on toteutettava vastasuoritteita, jotka on suhteutettava tuesta aiheutuviin kilpailua vääristäviin vaikutuksiin ja etenkin tukea

([34]) Esimerkiksi asia T-68/03 Olympiaki Aeroporia Ypiresies AE v. komissio, Kok. 2007, s. II-02911, 34–37 kohta.

saavan yrityksen kokoon ja suhteelliseen painoarvoon merkityksellisillä markkinoilla. Suuntaviivojen 40 kohdan mukaan vastasuoritteita olisi toteutettava etenkin markkinoilla, joilla yrityksellä on rakenneuudistuksen jälkeen huomattava markkina-asema. Slovenia väittää, että tietyillä *Elanin* vuosina 2009 ja 2010 toteuttamilla omaisuuserien myynneillä oli kompensoiva vaikutus.

(154) Talviurheiluyksikön osalta *Elan* on Slovenian kuvauksen mukaan ”yksi viimeisistä itsenäisistä talviurheilun kestokulutustavaroiden tuotemerkeistä” ja ”vain heikko kilpailija paljon suuremmille markkinatoimijoille”. ([35]) Viimeksi mainittu luonnehdinta ei kuitenkaan vastaa *Elanin* nykyisen enemmistöosakkaan kuvausta yrityksestä. *PDP* huomauttaa, että vuonna 2010 *Elan* myi 448 000 suksiparia ja 217 000 lumilautaa, että *Elanin* osuus maailman suksituotannosta oli 13 prosenttia ja että se oli seitsemänneksi suurin maailmanlaajuinen suksimerkki, jonka osuus maailmanmarkkinoista oli noin kahdeksan prosenttia.

(155) Slovenia ei määrittele tarkemmin tuote- tai maantieteellisiä markkinoita, joilla *Elanin* talviurheiluyksikkö toimii. Kuten jäljempänä kuvataan, ottaen huomioon Slovenian antamat tiedot sekä markkinoiden määrittelyyn liittyvät näkökohdat aiemmassa sulautumia koskevassa käytännössä ([36]) on todettava, että Elanilla oli itse asiassa huomattava markkinaosuus ainakin joillain merkityksellisillä markkinoilla.

(156) Arvioidakseen yrityksen suhteellista painoarvoa markkinoilla, joilla se toimii, komissio on tutkinut saatavilla olevaa näyttöä, muun muassa *Elanin* itse laatimia strategisia asiakirjoja. Elan valmistaa varusteiden lisäksi erityisesti laskettelusuksia ja lumilautoja. Näitä tuotteita myydään *Elan*-merkkisinä vähittäismyyjille, jäljempänä ’vähittäismarkkinat’. Toisaalta Elan toimii niin sanottuna alkuperäisenä tuotevalmistajana, joka toimittaa suksia ja lumilautoja muille (kilpaileville) valmistajille, jäljempänä ’OEM-markkinat’. Huomattakoon, että komissio tarkasteli joulukuussa 2005 asiassa N:o COMP/M.3765 — AMER/SALOMON tekemässään päätöksessä muun muassa erityyppisten talviurheilun kestokulutustavaroiden erillisiä tuotemarkkinoita, mukaan lukien erillisiä merkityksellisiä tuotemarkkinoita laskettelusuksien, lumilautojen ja laskettelusuksien OEM-markkinoiden osalta. Talviurheilun kestokulutustavaroiden vähittäismarkkinoita pidettiin kansallisina, kun taas OEM-markkinoita pidettiin ainakin Euroopan talousalueen laajuisina. ([37]) Yritys ilmoittaa asiakirjassaan *Kehityssuunnitelma: Elan Ski OEM 2006–2010 (Razvojnem načrtu Elan Ski OEM 2006–2010)*, että sen maailmanlaajuinen markkinaosuus suksien OEM-tuotannosta oli 21 prosenttia vuonna 2005, ja toteaa ”[…]”. Asiakirjassa *Kehityssuunnitelma: Elan Sportartikel 2006–2010 (Razvojnem načrtu Elan Sportartikel 2006–2010)* todetaan, että *Elan* piti itseään maailman johtavana lumilautojen valmistajana ja että sen tuotantomäärä vuonna 2005 oli 268 000 ja markkinaosuus 16 prosenttia. Valtaosa tästä tuotannosta liittyi OEM-liiketoimintaan, kun taas *Elan*-merkillä myytiin 30 000 lumilautaa vuonna 2005. Asiakirjan *Kehityssuunnitelma: Elan-tuotemerkin markkina- ja tuotemerkkilähtöinen penetraatiostrategia 2006–2010 (Razvojnem načrtu za tržno in na blagovno znamko osredotočeno strategijo penetracije za Elanovo blagovno znamko 2006–2010)* mukaan *Elan*-merkkisten suksien maailmanlaajuinen markkinaosuus oli 7,5 prosenttia, ja *Elan* oli näin markkinaosuudeltaan seitsemänneksi suurin. Asiakirjassa huomautetaan kuitenkin, että yritys uskoi voivansa nousta viiden suurimman tuotemerkin joukkoon keskipitkällä aikavälillä, ja todetaan, että […].

(157) Koska talviurheiluyksikön osuus *Elanin* liikevaihdosta on ylivoimaisesti suurin ja kun otetaan huomioon edellä kuvattu *Elanin* vahva asema ainakin tietyillä talviurheiluliiketoiminnan osa-alueilla, vastasuoritteita olisi pitänyt toteuttaa erityisesti tällä alalla. Kun tarkastellaan Slovenian ilmoittamia talviurheiluyksikössä toteutettuja vastasuoritteita, voidaan todeta, että ainoa myyty omaisuuserä oli [17,5–20 prosentin] osuus pääomasta, joka *Elanilla* oli jakeluyhteisyrityksen *Elanin* kanssa perustaneessa *Dal Bello Sports* -yhtiössä, jäljempänä ’*Dal Bello*’, Yhdysvalloissa. *Elanin* omaisuuserän myynti oli seurausta *Dal Bellon* kanssa perustetun markkinointi- ja jakeluyhteistyöyrityksen lakkauttamisesta Pohjois-Amerikassa. *Elan* väittää, että yhteistyön päättyminen johti *Elanin* myynnin vähenemiseen Kanadassa ja Yhdysvalloissa, ja pitää tätä ”kompensoivana vaikutuksena”.

(158) Todettakoon ensinnäkin, että *Dal Bellon* osakkeiden myyntiä ei mainita vuosien 2008–2012 pitkän aikavälin suunnitelmassa eikä tervehdyttämissuunnitelmassa, minkä vuoksi myyntiä ei voida pitää pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivojen 40 kohdassa tarkoitettuna ”olennaisena osana rakenneuudistusta”. Tutkittaessa tätä liiketointa tarkemmin voidaan todeta, että markkinointi- ja jakeluyhteistyö päättyi *Dal Bellon* aloitteesta. Slovenia myöntää,

([35]) Jadek & Pensan 2.12.2012 päivätty kirje Elanin puolesta.
([36]) Ks. asia N:o COMP/M.3765 — AMER/SALOMON. http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/decisions/m3765_20051012_20212_en.pdf
([37]) Katso alaviite 36.

että ”*Elanin* vuoden 2008 ongelmat ja *Dal Bellon* yritys löytää kumppani, joka olisi pitkällä aikavälillä luotettavampi, johtivat keskusteluihin muutoin menestyksekkään yhteistyön päättämisestä. Näiden keskustelujen seurauksena 14 päivänä joulukuuta 2009 sovittiin yhteisyrityksen lakkauttamisesta…”. Edellä esitetyn perusteella jo nämä syyt riittävät siihen, että *Elanin* omaisuuserän myyntiä ei voida pitää vastasuoritteena.

(159) Komissio toteaa lisäksi, että vaikka myynnin väheneminen ja siitä aiheutunut tuensaajan markkinaosuuden pieneneminen voivat muissa olosuhteissa olla vastasuorite, tässä tapauksessa liiketoimi liittyi vähittäismarkkinoihin, joiden komissio on aiemmin katsonut olevan kansallisia, ([38]) ja että *Elanin* suksimyynti väheni joka tapauksessa ainoastaan Pohjois-Amerikan markkinoilla, ei Euroopan markkinoilla. Liiketoimi ei sen vuoksi voi kompensoida Euroopan talousalueella tapahtunutta kilpailun vääristymistä. Yhteisyrityksen toimialana oli suksien markkinointi ja jakelu, ei valmistus. *Elanin* ydinliiketoimintaa on kuitenkin suksien ja lumilautojen valmistus. Ainoastaan tuensaajan päämarkkinoilla tapahtuvia omaisuuserien myyntejä voidaan pitää sopivina vastasuoritteina.

(160) Slovenia on väittänyt myös, että suksienvalmistuksessa työskentelevän henkilöstömäärän pienentämistä ja markkinointi-investointien vähentämistä voitaisiin pitää vastasuoritteina.

(161) Kuten myös *Elanin* pitkän aikavälin suunnitelma ja *tervehdyttämissuunnitelma* osoittavat, näitä toimenpiteitä on kuitenkin pidettävä pelkkinä järkeistämistoimenpiteinä, joiden tarkoituksena oli vähentää kustannuksia ja parantaa tehokkuutta taloudellisen elinkelpoisuuden palauttamiseksi. Toimenpiteitä ei toteutettu *Elanin* markkinaläsnäolon supistamiseksi tai *Elanin* saaman tuen aiheuttaman kilpailun vääristymisen kompensoimiseksi.

(162) Slovenia väittää, että seuraavilla myynneillä oli kompensoiva vaikutus merialalla: Vuonna 2009 *Elan* myi kaksi huviveneiden vuokrausta harjoittanutta yhtiötä, *Elan Yachting d.o.o:n* ja *Elan Marine Charter d.o.o:n*. Vuonna 2010 myytiin Kroatiassa sijainnut *Elan Brod d.o.o.* -yhtiö, jonka päätoimiala oli moottoriveneiden valmistus. Slovenia väittää, että yhtiöt eivät olleet tappiollisia, että *Elan Yachting d.o.o:n* ja *Elan Marine Charter d.o.o:n* harjoittama vuokraustoiminta tuki *Elanin* huviveneiden pääsyä *Elanin* päämarkkinoille ja että luopuminen moottorivenesegmentistä supisti huomattavasti *Elanin* läsnäoloa huvi- ja urheiluvenemarkkinoilla.

(163) Komissio muistuttaa, että pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivojen 40 kohdan mukaan vastasuoritteita olisi toteutettava etenkin markkinoilla, joilla yrityksellä on rakenneuudistuksen jälkeen huomattava markkina-asema. Velvoitteiden poistamista kirjanpidosta ja tappiollisen toiminnan lopettamista, jotka olisivat joka tapauksessa tarpeen elinkelpoisuuden palauttamiseksi, ei pidetä kapasiteetin supistamisena vastasuoritteita arvioitaessa.

(164) On muistettava, että meriliiketoiminta ei ole *Elanin* pääliiketoimintaa. Yhtiön talviurheiluyksikkö tuottaa huomattavasti suuremman osuuden yhtiön liikevaihdosta. Vuotta 2011 koskevan talousennusteen mukaan meriyksikön kokonaisliikevaihdon odotettiin olevan vain [20–24] miljoonaa euroa, kun taas talviurheiluyksikössä sen ennustettiin olevan [58–68] miljoonaa euroa. Lisäksi talviurheiluyksikkö sai suuremman osuuden (5,924 miljoonaa euroa) *Elanin* 10 miljoonan euron pääomankorotuksesta. Pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivojen 40 kohdan perusteella näyttää kyseenalaiselta, voidaanko meriyksikössä toteutettuja omaisuuserien myyntejä pitää asianmukaisina vastasuoritteina, sillä kuten myös jäljempänä käy tarkemmin ilmi, meriliiketoiminta ei ole ala, jolla yrityksellä olisi rakenneuudistuksen jälkeen huomattavin markkina-asema.

(165) Arvioidakseen kattavasti Slovenian esittämiä perusteita komissio on kuitenkin tutkinut, missä määrin Slovenia voisi väittää, että meriliiketoiminnassa on toteutettu sopivia vastasuoritteita. Ennen rakenneuudistusta *Elanin* enimmäistuotantokapasiteetti oli [280–330] purjevenettä ja [45–55] moottorivenettä. Slovenia ei määrittele

([38]) Katso alaviite 36.

tarkemmin merialan tuote- tai maantieteellisiä markkinoita, joilla yrityksen suhteellista painoarvoa voitaisiin mitata. Toimittamissaan asiakirjoissa Slovenia mainitsee *Elanin* läsnäolon supistamisen ”huvi- ja urheiluvenemarkkinoilla” ja viittaa samalla sen luopumiseen ”moottorivenesegmentistä”.

(166) Tutkittaessa saatavilla olevia *Elanin* meriyksikön kilpailuasemaa käsitteleviä asiakirjoja, mukaan lukien *Elanin* itse laatimia strategisia asiakirjoja, saadaan kuitenkin lisätietoa yrityksen suhteellisesta painoarvosta merialan tuotteiden markkinoilla. Asiakirjassa *Kehityssuunnitelma: Elanin meriyksikkö 2006–2010 (Razvojnem načrtu Elan Marine Division 2006–2010)* todetaan, että kaikkien uusien veneiden maailmanmarkkinoiden arvo oli 25 miljardia euroa ja että veneistä 80 prosenttia oli moottoriveneitä ja 20 prosenttia purjeveneitä. Euroopassa suhde oli sama. *Elan* kuvasi markkinoita ”erittäin pirstoutuneiksi” ja esitti, että yrityksen purjeveneohjelman osuus oli noin [0–5] prosenttia ja moottoriveneohjelman osuus alle 1 prosentti EU:n markkinoista. Kehityssuunnitelmassa viitattiin kuitenkin erilaisiin markkinasegmentteihin, joita koskevat erilaiset kilpailuedellytykset, mukaan lukien markkinoille tulon esteet. *Elanin* kesäkuussa 2008 julkaistussa *Skimar-konsernin vuosien 2008–2012 pitkän aikavälin kehityssuunnitelmassa* venemarkkinat segmentoitiin veneen pituuden perusteella. Suunnitelmassa todettiin, että kilpailu oli kovinta pienten veneiden (30 jalkaa) segmentissä, kun taas *Elan* valmisti ja myi keskikokoisia 30–50 jalan veneitä ja aikoi kehittää uusia malleja […]. *Elanin* markkinaosuus segmentissä, jossa yritys katsoo kilpailevansa muiden kanssa, ilmenee selvimmin *Elanin* nykyisen enemmistöosakkaan *PDP:n* esityksestä, jossa todetaan seuraavasti: ”Vuonna 2010 *Elan* myi 122 venettä 32–60 jalan purjeveneiden segmentissä (jonka osuus merialan tuotteiden markkinoista on 20 prosenttia), ja sen markkinaosuus oli 5,2 prosenttia”. On todennäköistä, että markkinasegmentoinnissa lähtökohtana on esimerkiksi käyttövoiman tyyppi (purje, moottori) sekä koko. Koska vastakkaista näkemystä ei ole esitetty, komissio voi tässä päätöksessä hyväksyä *PDP:n* arvion, jonka mukaan *Elanilla* oli yli 5 prosentin osuus pirstoutuneista purjevenemarkkinoista.

(167) Edellä esitetyn perusteella voidaan todeta, että vaikka *Elanin* meriyksikössä toteutetut yhtiöiden myynnit voitaisiin ottaa huomioon komission sisämarkkinoille soveltuvuutta koskevassa arvioinnissa, merialalla olisi pitänyt toteuttaa purjeveneiden valmistukseen liittyviä vastasuoritteita, sillä se oli selvästi *Elanin* meriyksikön pääliiketoimintaa. Kuten aiemmin todettiin, yrityksellä oli tämän liiketoiminnan osalta myös varteenotettava osuus ”erittäin pirstoutuneista markkinoista” (*Elanin* käyttämä ilmaus). Vuokraustoiminnan (joka tuki *Elanin* huvivenemyyntiä enintään epäsuorasti) ja moottorivenevalmistuksen (ala, josta *Elan* luopui kokonaan myytyään *Elan Brod d.o.o:n*) myynnit eivät tästä syystä ole pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivojen 40 kohdan mukaisia. *Elan* aloitti moottoriveneiden valmistuksen vasta vuonna 2002, ja sen tarkoituksena oli hyödyntää purjevenealalla saamaansa mainetta myös moottoriveneiden tuotannossa. Myynti oli suurimmillaan vuosina 2006 ja 2007, jolloin myytiin 50 moottorivenettä. Vuonna 2008 myynti kuitenkin väheni [25–29] veneeseen, ja vuonna 2009 myytiin enää [7–9] venettä.

(168) Myös Slovenian toimittamista asiakirjoista ilmenee, että *Elanin* osakkeenomistajat ja pankit eivät pitäneet myytyjä toimintoja ydinliiketoimintana. ([39]) Huomattakoon myös, että *Elanin* tytäryhtiöiden myynnin tarkoituksena ei ollut kompensoida kilpailun vääristymistä. Kaikki kolme tytäryhtiötä olivat tappiollisia myyntiajankohtana sekä myyntiä edeltävinä vuosina. Slovenia ilmoitti komissiolle, että *Elan Yachting d.o.o:n* ja *Elan Marine Charter d.o.o:n* (yhdistetty) kokonaisnettotulos oli – 157 000 euroa vuonna 2007, – 100 000 euroa vuonna 2008 ja – 57 000 euroa vuonna 2009. Myös *Elan Brod d.o.o*. kirjasi tappioita koko jakson ajan, nimittäin – 58 000 euroa vuonna 2006, – 436 000 euroa vuonna 2007, – 1 miljoona euroa vuonna 2008 ja – 1,5 miljoonaa euroa vuonna 2009. Näiden lukujen perusteella Slovenian väite siitä, että nämä yhtiöt eivät olleet tappiollisia, näyttää pelkästään oman edun tavoittelulta. Kuten edellä todettiin, pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivojen mukaan velvoitteiden poistamista kirjanpidosta ja tappiollisen toiminnan lopettamista, jotka olisivat joka tapauksessa tarpeen elinkelpoisuuden palauttamiseksi, ei pidetä kapasiteetin supistamisena vastasuoritteita arvioitaessa. Kolmen myydyn merialan tytäryhtiön suuret tappiot ja *Elan Brod d.o.o:n* jyrkkä, jatkuva laskusuuntaus osoittavat kuitenkin, että yhtiöiden myynti oli joka tapauksessa tarpeen elinkelpoisuuden palauttamiseksi, minkä vuoksi sitä ei voida tästäkään syystä pitää vastasuoritteena.

(169) Komissio katsoo sen vuoksi, että *Elanin* toteuttamia yhtiöiden myyntejä sekä henkilöstömäärän pienentämistä ja markkinointikulujen vähentämistä ei voida pitää vastasuoritteina. Koska sopivia vastasuoritteita ei ole toteutettu ja vaikka otetaan huomioon pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivojen 56 kohta, jonka mukaan tuen hyväksymisedellytykset voivat tukialueilla olla asetettavien vastasuoritteiden osalta joustavampia, komission on todettava,

([39]) Ks. Slovenian 10. lokakuuta 2011 toimittamat asiakirjat. Asiakirjoihin sisältyi *KAD:n* kirje, jossa todettiin, että myytyjä meriyksikköön kuuluneita yhtiöitä ”ei pidetty ydinliiketoimintana”, sekä *Elanin* puolesta toimivan asianajotoimisto Jadek & Pensan 26. huhtikuuta 2012 päivätty kirje, jonka mukaan pankit asettivat jälleenrahoitussopimusten ehdoksi Kroatiassa olevien ydinliiketoimintaan kuulumattomien omaisuuserien myynnin.

että pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivoissa olevaa vaatimusta sopivien vastasuoritteiden toteuttamisesta ei ole täytetty. Koska suuntaviivoissa esitetyt soveltuvaa rakenneuudistustukea koskevat vaatimukset ovat kumulatiivisia, suuntaviivojen soveltamatta jättämiseksi riittää, jos yksikin vaatimus jää täyttymättä. Komissio ei sen vuoksi arvioi tarkemmin, täyttyvätkö muut vaatimukset. Edellä esitetyn perusteella todetaan, että toimenpidettä 2 ei voida pitää sisämarkkinoille soveltuvana pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivojen mukaan.

5.3.2 **Soveltuvuus muulla perusteella**

(170) SEUT-sopimuksen 107 artiklan 2 kohdassa määrättyjä poikkeuksia ei voida soveltaa tässä tapauksessa, koska kyseinen toimenpide ei ole yksittäisille kuluttajille myönnetty sosiaalinen tuki, koska toimenpiteen tarkoituksena ei ole korvata luonnonmullistusten tai poikkeuksellisten tapahtumien aiheuttamaa vahinkoa ja koska kyseessä ei ole tuki sellaisille Saksan liittotasavallan alueille, joihin Saksan jako on vaikuttanut.

(171) SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdassa määrätään muista poikkeuksista.

(172) SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaan sisämarkkinoille soveltuvana voidaan pitää ”tukea taloudellisen kehityksen edistämiseen alueilla, joilla elintaso on poikkeuksellisen alhainen tai joilla vajaatyöllisyys on vakava ongelma”. *Elan* sijaitsee SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitetulla tukikelpoisella alueella. ([40]) Valtiontuen soveltuvuutta tukialueille säännellään aluetukisuuntaviivoilla. ([41]) Suuntaviivojen mukaan valtiontukea voidaan pääsääntöisesti myöntää ainoastaan yrityksille, jotka eivät ole vaikeuksissa. *Elan* oli kuitenkin vaikeuksissa toimenpiteen myöntämisajankohtana (ks. johdanto-osan (74) kappale). Toimenpidettä 2 ei sen vuoksi voida pitää soveltuvana aluetukena.

(173) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, että tukeen ei voida soveltaa SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a alakohdassa määrättyä poikkeusta.

(174) SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan mukaan sisämarkkinoille soveltuvana voidaan pitää ”tukea Euroopan yhteistä etua koskevan tärkeän hankkeen edistämiseen tai jäsenvaltion taloudessa olevan vakavan häiriön poistamiseen”.

(175) Komissio toteaa, että kyseessä olevan tuen tarkoituksena ei ollut edistää Euroopan yhteistä etua koskevaa tärkeää hanketta. Komissio ei ole myöskään löytänyt näyttöä siitä, että sen tarkoituksena oli poistaa Slovenian taloudessa oleva vakava häiriö.

(176) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, että tukeen ei voida soveltaa SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdassa määrättyä poikkeusta.

(177) SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan d alakohdan mukaan tukea kulttuurin ja kulttuuriperinnön edistämiseen voidaan pitää SEUT-sopimuksen mukaisena, jos tuki ei muuta kaupankäynnin ja kilpailun edellytyksiä unionissa yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla. Tämä alakohta ei ilmeisesti koske kyseessä olevaa tapausta.

(178) SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaan valtiontuki tietyn taloudellisen toiminnan tai talousalueen kehityksen edistämiseen voidaan hyväksyä, jos tuki ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla. Komissio on laatinut useita suuntaviivoja ja tiedonantoja, joissa selvennetään, miten komissio soveltaa tässä alakohdassa määrättyä poikkeusta. Koska kyseiset toimenpiteet myönnettiin

([40]) Komission 13. syyskuuta 2006 hyväksymä Slovenian aluetukikartta (EUVL C 256, 24.10.2006, s. 6).
([41]) EUVL C 54, 4.3.2006, s. 13.

vaikeuksissa olevalle yritykselle, komissio arvioi toimenpiteen soveltuvuutta ainoastaan pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivojen mukaan. Mitään muita suuntaviivoja tai tiedonantoja ei voida soveltaa arvioitavaan toimenpiteeseen.

(179) Arvioitava tuki on sen vuoksi sisämarkkinoille soveltumatonta valtiontukea.

6. **TAKAISINPERINTÄ**

(180) SEUT-sopimuksen ja unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan komissio on toimivaltainen päättämään, että asianomaisen valtion on poistettava tuki tai muutettava sitä, ([42]) jos komissio on todennut tuen sisämarkkinoille soveltumaksi. Tuomioistuin on myös johdonmukaisesti katsonut, että valtion velvollisuudella poistaa valtiontuki, jota komissio pitää sisämarkkinoille soveltumattomana, pyritään palauttamaan aiemmin vallinnut tilanne. ([43]) Tuomioistuin on vahvistanut tältä osin, että tavoite saavutetaan, kun tuensaaja on palauttanut sääntöjenvastaisena tukena myönnetyt määrät, minkä seurauksena tuensaaja menettää markkinoilla kilpailijoihin verrattuna saamansa edun ja tuen suorittamista edeltänyt tilanne palautuu. ([44])

(181) Oikeuskäytännön mukaisesti menettelyasetuksen 14 artiklassa säädetään seuraavaa: "*Sääntöjenvastaista tukea koskevissa kielteisissä päätöksissä komissio päättää, että asianomaisen jäsenvaltion on toteutettava kaikki tarpeelliset toimenpiteet tuen perimiseksi takaisin tuensaajalta*".

(182) Koska kyseessä oleva toimenpide on katsottava sääntöjenvastaiseksi ja sisämarkkinoille soveltumattomaksi tueksi, tuki on perittävä takaisin, jotta voidaan palauttaa markkinoilla ennen tuen myöntämistä vallinnut tilanne. Tämän vuoksi takaisinperintä on aloitettava siitä päivästä lukien, jona tuensaaja alkoi saada etua, toisin sanoen siitä päivästä lukien, jona tuki on ollut tuensaajan käytettävissä. Korkoa peritään tosiasialliseen takaisinperintään saakka.

(183) Vuonna 2008 tehty pääomankorotus on perittävä takaisin kokonaan, sillä kaikkien viiden toimenpiteeseen osallistuneen tahon päätökset ovat seurausta valtion toiminnasta. Pääomankorotus oli yhteensä 10 miljoonaa euroa, josta *Elan Winter sport* -yhtiön osuus oli 5,924 miljoonaa euroa ja *Elan Marine* -yhtiön osuus 4,076 miljoonaa euroa. Nämä yhtiöt sulautettiin kuitenkin emoyhtiö *Elaniin* kesäkuussa 2010. Takaisinperintäkorko on laskettava siitä päivästä, jona pääoma oli tosiasiallisesti tuensaajan käytettävissä, eli 8 päivästä syyskuuta 2008.

7. **PÄÄTELMÄT**

(184) *Elanin* hyväksi tehty pääomankorotus, josta päätettiin tammikuussa 2007 (toimenpide 1), ei sisällä valtiontukea, koska osakkeenomistajien päätös oli markkinataloussijoittajaperiaatteen mukainen.

(185) *Elanin* hyväksi tehty pääomankorotus, josta päätettiin elokuussa 2008 (toimenpide 2), sisältää valtiontukea. Valtiontuki ei sovellu sisämarkkinoille, eikä se täytä pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivojen vaatimuksia. Myöskään mikään SEUT-sopimuksen 107 artiklan 2 ja 3 kohdassa määrätyistä edellytyksistä ei täyty. Tämän vuoksi *Elanilta* on perittävä takaisin 10 miljoonan euron suuruinen pääomankorotus takaisinperintäkorkoineen,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Tammikuussa 2007 tehty pääomankorotus ei ole Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

([42]) Ks. asia C-70/72 komissio v. Saksa, Kok. 1973, s. 00813, 13 kohta.
([43]) Ks. yhdistetyt asiat C-278/92, C-279/92 ja C-280/92 Espanja v. komissio, Kok. 1994, s. I-4103, 75 kohta.
([44]) Ks. asia C-75/97 Belgia v. komissio, Kok. 1999, s. I-030671, 64–65 kohta.

2 artikla

Vuonna 2008 tehty 10 miljoonan euron suuruinen pääomankorotus *Elan*-yhtiön hyväksi on valtiontukitoimenpide, jonka Slovenia on toteuttanut sääntöjenvastaisesti vastoin Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan 3 kohtaa, eikä se sovellu sisämarkkinoille.

3 artikla

1. Slovenian on perittävä 2 artiklassa tarkoitettu tuki takaisin tuen saaneelta *Elan*-yhtiöltä.

2. Takaisin perittävästä tuesta on maksettava korkoa siitä päivästä alkaen, jona tuki oli tuensaajan käytettävissä (8 päivästä syyskuuta 2008 alkaen), sen tosiasialliseen takaisinperintään saakka.

3. Korolle on laskettava korkoa komission asetuksen (EY) N:o 794/2004 ([45]) V luvun mukaisesti.

4. Slovenian on peruutettava kaikki 2 artiklassa tarkoitetun tuen jäljellä olevat maksuerät tämän päätöksen hyväksymispäivästä lukien.

4 artikla

1. Edellä 2 artiklassa tarkoitettu tuki on perittävä takaisin viipymättä ja tehokkaasti.

2. Slovenian on varmistettava, että tämä päätös pannaan täytäntöön neljän kuukauden kuluessa sen tiedoksi antamisesta.

5 artikla

1. Slovenian on toimitettava komissiolle seuraavat tiedot kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksi antamisesta:

a) tuensaajalta takaisin perittävä kokonaismäärä (tuki ja siitä perittävä korko);

b) yksityiskohtainen kuvaus toimenpiteistä, jotka on jo toteutettu tai joita suunnitellaan tämän päätöksen noudattamiseksi;

c) asiakirjat, jotka osoittavat, että tuensaaja on määrätty maksamaan tuki takaisin.

2. Slovenian on ilmoitettava komissiolle tämän päätöksen täytäntöönpanemiseksi toteutettavien kansallisten toimenpiteiden edistymisestä siihen saakka, kun 2 artiklassa tarkoitetun tuen takaisinperintä on saatettu loppuun. Sen on annettava viipymättä komission pyynnöstä tiedot toimenpiteistä, jotka on jo toteutettu tai joita suunnitellaan tämän päätöksen noudattamiseksi. Sen on annettava myös tarkat tiedot tuensaajalta jo perityistä tukimääristä ja koroista.

6 artikla

Tämä päätös on osoitettu Slovenian tasavallalle.

Tehty Brysselissä 19 päivänä syyskuuta 2012.

Komission puolesta
Joaquín ALMUNIA
Varapuheenjohtaja

([45]) EUVL L 140, 30.4.2004, s. 1.